

PLAN OCHRONY DLA PARKU KRAJOBRAZOWEGO „LASY NAD GÓRNĄ LISWARTĄ” (projekt)

Rozdział 1

Cele ochrony przyrody oraz przyrodnicze, społeczne i gospodarcze uwarunkowania ich realizacji

§ 1.1. Ogólnymi celami ochrony przyrody Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą”, zwanego dalej „Parkiem”, są:

- 1) zachowanie dużych kompleksów leśnych, łąk śródleśnych i nadrzecznych oraz istniejących kompleksów stawów wraz z całym bogactwem występujących tu gatunków grzybów, roślin i zwierząt, w tym zwłaszcza chronionych, rzadkich i zagrożonych oraz zbiorowisk roślinnych i siedlisk przyrodniczych;
- 2) zachowanie i poprawa możliwości trwałego i stabilnego funkcjonowania ekosystemów, w tym utrzymanie powiązań w obrębie Parku oraz powiązań z zewnętrznymi układami przyrodniczymi;
- 3) stabilizowanie i przywracanie utraconej różnorodności biologicznej na poziomie ekosystemów, siedlisk, gatunków i genotypów;
- 4) zachowanie walorów kulturowych i krajobrazowych, w tym elementów charakterystycznego krajobrazu kulturowego z zabytkowymi układami przestrzennymi wsi, zespołami pałacowo-parkowymi, historycznymi elementami zagospodarowania przemysłowego, alejami, zadrzewieniami śródpolnymi i historycznym układem dróg;
- 5) sukcesywna poprawa stanu wszystkich komponentów środowiska;
- 6) zrównoważone użytkowanie zasobów przyrody;
- 7) ograniczenie negatywnych oddziaływań na zasoby przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe Parku;
- 8) udostępnienie Parku dla celów turystycznych, rekreacyjnych i edukacyjnych, przy zachowaniu jego walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych.

2. Do szczegółowych celów ochrony Parku należą:

- 1) w zakresie ochrony przyrody nieożywionej i gleb:
 - a) zachowanie naturalnych form ukształtowania terenu, w tym szczególnie reprezentujących cechy charakterystycznych dla występujących w Parku typów morfogenetycznych,
 - b) utrzymanie na wybranych terenach naturalnych procesów geomorfologicznych,
 - c) ograniczanie antropogenicznych przekształceń powierzchni ziemi,
 - d) ograniczenie zanieczyszczenia powietrza i gleb oraz hałasu,
 - e) zachowanie struktury przestrzennej gleb, ze szczególnym uwzględnieniem gleb organicznych;
- 2) w zakresie ochrony zasobów wód powierzchniowych i podziemnych oraz ochrony ekosystemów wodnych:
 - a) zachowanie naturalnego i quasi-naturalnego systemu hydrologicznego rzeki Liswarty oraz jej dopływów,
 - b) ochrona jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
 - c) ochrona obszarów źródłiskowych dorzecza Liswarty,

- d) utrzymanie istniejącej powierzchni, a tam gdzie będzie to możliwe przywrócenie siedlisk hydrogenicznych i hydrofilnych,
 - e) utrzymanie właściwego funkcjonowania ekosystemów wodnych,
 - f) zachowanie elementów rodzimej różnorodności biologicznej środowisk wodnych, w tym szczególnie cennych i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt,
 - g) gospodarowanie wodą prowadzące do utrzymania i ewentualnie zwiększenia zasobności wodnej terenu;
- 3) w zakresie ochrony zbiorowisk roślinnych, w tym chronionych siedlisk przyrodniczych:
- a) zachowanie różnorodności zbiorowisk roślinnych właściwych dla regionu, w tym szczególnie siedlisk przyrodniczych rzadkich i zagrożonych oraz objętych ochroną prawną, w szczególności:
 - i) 3150¹ Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*,
 - ii) 3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne,
 - iii) 6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* – płaty bogate florystycznie),
 - iv) 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe *Molinion*,
 - v) 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*),
 - vi) 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe),
 - vii) 7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji,
 - viii) 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością *Scheuchzerio-Caricetea*),
 - ix) 7150 Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporion*,
 - x) 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*),
 - xi) 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*),
 - xii) *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe,
 - xiii) *91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzożowo-sosnowe bagienne lasy borealne,
 - xiv) *91I0 Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*),
 - b) zachowanie lub rozszerzenie-arealu oraz poprawa stanu naturalnych i półnaturalnych zbiorowisk roślinnych, w tym w szczególności łąk świeżych, zmiennowilgotnych i wilgotnych,
 - c) odtwarzanie ekosystemów leśnych o składzie gatunkowym zgodnym z siedliskowym typem lasu, przebudowa w trakcie użytkowania rębnych drzewostanów niezgodnych z siedliskiem oraz zrównoważone użytkowanie ekosystemów leśnych, zgodnie z zapisami obowiązujących planów urządzenia lasów,
 - d) zachowanie na obszarach użytkowanych rolniczo: miedz i okrajków, ekotonów i innych stref przejściowych oraz drobnych zbiorników wodnych i obszarów podmokłych,
 - e) zachowanie starych drzew, ich grup oraz alei;
- 4) w zakresie ochrony gatunków roślin i grzybów oraz ich siedlisk:

¹ Kod cyfrowy podany przy nazwach siedlisk przyrodniczych oraz wybranych gatunków roślin i zwierząt zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1713). „*” oznacza siedliska priorytetowe

- a) utrzymanie i wzmacnianie pełnej różnorodności gatunków na ich naturalnych stanowiskach oraz w typowych dla nich fitocenozach,
 - b) zapewnienie warunków do wzrostu liczebności populacji rzadkich, ginących i cennych gatunków, w tym szczególnie gatunków specjalnej troski stwierdzonych na terenie Parku:
 - i) mszaków: dwustronek ząbkowany *Plagiothecium latebricola*, łukowiec Seligera (śląski) *Homalia trichomanoides*, płonnik cienki *Polytrichum strictum*, prostoząbek wiciowaty *Orthodicranum flagellare*, torfowiec frędzlowaty *Sphagnum fimbriatum*, torfowiec obły *Sphagnum teres*, torfowiec szorstki *Sphagnum compactum*, zdrojok *Fontinalis antipyretica*,
 - ii) roślin naczyniowych: buławnik czerwony *Cephalanthera rubra*, ciemiężycza zielona *Veratrum lobelianum*, cis pospolity *Taxus baccata*, goryczka wąskolistna *Gentiana pneumonanthes*, goździk pyszny *Dianthus superbus*, grzybień północny *Nymphaea candida*, kosaciec syberyjski *Iris sibirica*, kotewka orzech wodny *Trapa natans*, kozłek bzowy *Valeriana sambucifolia*, mieczyk dachówkowaty *Gladiolus imbricatus*, liczydło górskie *Streptopus amplexifolius*, pełnik europejski *Trollius europaeus*, płwacz średni *Utricularia intermedia*, płwacz zachodni *Utricularia australis*, przetacznik górski *Veronica montana*, przygiętka biała *Rhynchospora alba*, rdestnica trawiasta *Potamogeton gramineus*, rosiczka długolistna *Drosera anglica*, rosiczka pośrednia *Drosera intermedia*, różanecznik katawbijski *Rhododendron catawbiense*, storczyki *Orchidaceae*, turzyca pchła *Carex pulicaris*, turzyca bagienna *Carex limosa* i widłaczek torfowy *Lycopodiella inundata*,
 - c) przywracanie utraconych wartości florystycznych i fitocenotycznych części zbiorowisk antropogenicznych,
 - d) ograniczenie rozprzestrzeniania się populacji gatunków obcego geograficznie pochodzenia, w tym szczególnie zagrażających gatunkom rodzimym, z wyłączeniem gatunków dopuszczonych do stosowania w ramach planów urządzenia lasu w Lasach Państwowych oraz w uproszczonych planach urządzenia lasu w lasach innej własności;
 - e) zapewnienie warunków do zachowania różnorodności biologicznej roślin i grzybów, w tym chronionych, rzadkich, ginących i cennych gatunków w trakcie gospodarczego użytkowania ekosystemów;
- 5) w zakresie ochrony gatunków zwierząt i ich siedlisk:
- a) zachowanie różnorodności gatunkowej zwierząt, właściwej dla regionu, w tym szczególnie gatunków rzadkich, zagrożonych i chronionych stwierdzonych na terenie Parku oraz naturalnych siedlisk ich występowania:
 - i) skorupiaki: rak szlachetny *Astacus astacus*,
 - ii) mięczaki: szczeżuja wielka *Anodonta cygnaea*,
 - iii) owady: iglica mała *Nehalennia speciosa*, tężnica mała *Ischnura pumilio*, pałątka niebieskooka *Lestes dryas*, miedziopierś północna *Somatochlora arctica*, trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*, szafranka czerwona *Crocothemis erythraea*, żagnica torfowcowa *Aeshna subarctica*, żagniczka wiosenna *Brachytron pratense*, zalotka białoczarna *Leucorrhinia albifrons*, zalotka torfowcowa *Leucorrhinia dubia*, zalotka większa *Leucorrhinia pectoralis*, zalotka czerwonawa *Leucorrhinia rubicunda*; przeniela dwupłama *Epitheca bimaculata*, tęcznik liszkarz *Calosoma sycophanta*, *Caenocara affine*, *Phloiotrya rufipes*, *Hoplia philanthus*, trzmiel tajgowy *Bombus jonellus*, szlaczkoń torfowiec *Colias palaeno*, paź zęglarz *Iphiclides podalirius*, dziupleń *Xylophagus ater*,
 - iv) minogi i ryby: minóg strumieniowy *Lampetra planeri*, piskorz *Misgurnus fossilis*, karaś pospolity *Carassius carassius*, jaź *Leuciscus idus*, jelec *Leuciscus leuciscus*, szczupak *Esox Lucius*,
 - v) płazy: traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*, kumak nizinny *Bombina bombina*, grzebiuszka ziemna *Pelobates fuscus*, ropucha paskówka *Epidalea calamita*, ropucha zielona *Bufo viridis*, rzekotka drzewna *Hyla arborea*, żaba jeziorkowa *Pelophylax lessonae*, żaba moczarowa *Rana arvalis*,
 - vi) gady: gniewosz plamisty *Coronella austriaca*, jaszczurka zwinka *Lacerta agilis*,

vii) ptaki: perkoz rdzawoszyi *Podiceps grisegena*, perkozek *Tachybaptus ruficollis*, łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus*, gęgawa *Anser anser*, krakwa *Anas strepera*, cyranka *Spatula querquedula*, gągoł *Bucephala clangula*, trzmielojad *Pernis apivorus*, jastrząb *Accipiter gentilis*, krogulec *Accipiter nisus*, błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, bielik *Haliaeetus albicilla*, kobuz *Falco subbuteo*, jarząbek *Tetrastes bonasia*, bocian biały *Ciconia ciconia*, bocian czarny *Ciconia nigra*, bąk *Botaurus stellaris*, bączek *Ixobrychus minutus*, czapla siwa *Ardea cinerea*, żuraw *Grus grus*, derkacz *Crex crex*, kropiatka *Porzana porzana*, zielonka *Zapornia parva*; wodnik *Rallus aquaticus*, kokoszka *Gallinula chloropus*, przepiórka *Coturnix coturnix*, kuropatwa *Perdix perdix*, czajka *Vanellus vanellus*, brodziec piskliwy *Actitis hypoleucos*, kszyc *Gallinago gallinago*, słonka *Scolopax rusticola*, śmieszka *Chroicocephalus ridibundus*, rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida*, lelek *Caprimulgus europaeus*, siniak *Columba oenas*, turkawka *Streptopelia turtur*, dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, dzięciołek *Dryobates minor*, dzięcioł średni *Leiopicus medius*, dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*, włośchatka *Aegolius funereus*, uszatka *Asio otus*, sóweczka *Glaucidium passerinum*, pójdzka *Athene noctua*, puszczyk uralski *Strix aluco*, płomykówka *Tyto alba*, dudek *Upupa epops*, zimorodek *Alcedo atthis*, raniuszek *Aegithalos caudatus*, lerka *Lullula arborea*, dzierlatka *Galerida cristata*, ortolan *Emberiza hortulana*, grubodziób *Coccothraustes coccothraustes*, dziwonia *Erythrura erythrura*, makolągwa *Linaria cannabina*, krzyżodziób świerkowy *Loxia curvirostra*, gil *Pyrrhula pyrrhula*, brzegówka *Riparia riparia*, gąsiorek *Lanius collurio*, srokoz *Lanius excubitor*, strumieniówka *Locustella fluviatilis*, świerszczak *Locustella naevia*, świergotek polny *Anthus campestris*, świergotek łąkowy *Anthus pratensis*, pliszka górska *Motacilla cinerea*, słowik szary *Luscinia luscinia*, muchołówka białoszyja *Ficedula albicollis*, muchołówka mała *Ficedula parva*, białorzytka *Oenanthe oenanthe*, pokląskwa *Saxicola rubetra*, czubatka *Lophophanes cristatus*, zniczek *Regulus ignicapilla*, remiz *Remiz pendulinus*, gajówka *Sylvia borin*, jarząbatka *Curruca nisoria*,

viii) ssaki: nietoperze (wszystkie gatunki), wydra *Lutra lutra*, bóbr europejski *Castor fiber*, chomik europejski *Cricetus cricetus*, badylarka *Micromys minutus*, koszatka leśna *Dryomys nitedula*, smużka leśna *Sicista betulina*, orzesznica *Muscardinus avellanarius*, rzęsorek rzeczek *Neomys fodiens*,

- b) poprawa stanu populacji rzadkich i zagrożonych gatunków specjalnej troski oraz przywracanie utraconych wartości faunistycznych między innymi przez przywracanie lub zwiększenie dostępności siedlisk,
 - c) utrzymanie wysokiej różnorodności krajobrazu z dużym udziałem ekotonów, warunkującej bogactwo i różnorodność zgrupowań zwierzęcych,
 - d) utrzymanie lub odtwarzanie korytarzy ekologicznych umożliwiających migrację zwierząt,
 - e) ograniczenie wprowadzania i kontrola liczebności gatunków obcego pochodzenia, w szczególności gatunków inwazyjnych, mogących stanowić zagrożenie dla rodzimej fauny,
 - f) renaturyzacja najcenniejszych pod względem przyrodniczym środowisk przekształconych w wyniku działalności człowieka poprzez przywrócenie naturalnych lub półnaturalnych stosunków wodnych oraz zahamowanie procesów naturalnej sukcesji roślinnej na terenach otwartych,
 - g) ochrona ostoi fauny poprzez ograniczanie aktywności turystycznej i innych form użytkowania na obszarach szczególnie cennych pod względem przyrodniczym,
 - h) zwiększenie stanu wiedzy o faunie Parku oraz jej wykorzystanie w kształtowaniu świadomości ekologicznej lokalnej społeczności i tworzeniu regionalnego produktu turystycznego;
- 6) w zakresie ochrony walorów krajobrazowych:
- a) zachowanie i kształtowanie regionalnych cech fizjonomii krajobrazu Parku związanych z tradycyjnymi sposobami gospodarowania oraz budownictwa,
 - b) przywracanie obszarom o krajobrazie negatywnie przekształconym ich potencjalnych wartości kulturowych i przyrodniczych,
 - c) rozmieszczenie gospodarczych funkcji terenów w sposób nie powodujący obniżenia lub utraty wartości krajobrazowych oraz nie kolidujących ze sobą wzajemnie,

- d) właściwy rozwój układów osadniczych, w tym ograniczanie rozpraszania zabudowy,
 - e) przeciwdziałanie dysharmonii w krajobrazie, m.in. poprzez niedopuszczanie do realizacji agresywnych struktur dominujących,
 - f) zachowanie i odtwarzanie charakterystycznych układów zadrzewień, w tym zwłaszcza alei przydrożnych,
 - g) zachowanie wewnątrz i otwarcie widokowych o szczególnych wartościach krajobrazowych zarówno w krajobrazie zbliżonym do naturalnego, jak i w krajobrazie kulturowym,
 - h) uwzględnienie zasad ochrony krajobrazów w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- 7) w zakresie ochrony walorów kulturowych:
- a) zachowanie, wyeksponowanie i właściwe wykorzystanie elementów dziedzictwa kulturowego wraz z ich otoczeniem,
 - b) rewitalizację i rewaloryzację przekształconych lub częściowo zniszczonych elementów dziedzictwa kulturowego,
 - c) ochronę i utrwalanie tożsamości kulturowej obszaru Parku zwłaszcza:
 - i) kultury organizacji przestrzennej historycznych struktur osadniczych oraz swoistego charakteru zabudowy wiejskiej,
 - ii) ciągłości procesu dziejowego budowania struktury środowiska kulturowego poprzez stosowanie „zasady dobrej kontynuacji”,
 - iii) odtwarzanie i ożywianie lokalnych tradycji; zachowanie elementów kultury ludowej, w tym folkloru muzycznego i tanecznego, zwyczajów, obrzędów uroczystości ludowych oraz gwary,
 - iv) zachowanie historycznych cmentarzy oraz miejsc pamięci narodowej,
 - d) poprawa dostępności obiektów dziedzictwa kulturowego dla osób zainteresowanych, w tym niepełnosprawnych,
 - e) rozwijanie inicjatyw obywatelskich dotyczących społecznych form opieki nad zabytkami i krajobrazem kulturowym oraz wykorzystywania ich na rzecz rozwoju regionalnego.

§ 2.1. Przyrodniczymi, społecznymi i gospodarczymi uwarunkowaniami realizacji celów ochrony przyrody Parku są:

- 1) uwarunkowania wynikające z zapisów rozporządzenia Nr 55/08 Wojewody Śląskiego z dnia 25 sierpnia 2008 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą” (Dz. Urz. Nr 163, poz. 3071), w tym zwłaszcza w zakresie celów ochrony Parku oraz zakazów obowiązujących na jego obszarze;
- 2) uwarunkowania wynikające z obowiązujących przepisów, w tym planów ochrony lub planów zadań ochronnych, odnoszących się do obiektów i obszarów położonych w granicach Parku, a objętych innymi formami ochrony, w tym zwłaszcza obszarów Natura 2000, rezerwatów przyrody i innych form ochrony, wynikających z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. 2018, poz. 1614 z późn. zm.) oraz ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. 2018, poz. 2067 z późn. zm.);
- 3) uwarunkowania wynikające z obowiązujących studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz innych obowiązujących na obszarze Parku dokumentów planistycznych i strategicznych gmin: Blachownia, Boronów, Ciasna, Herby, Kochanowice, Konopiska, Koszęcin, Panki, Przystajń, Starcza, Woźniki i Wręczyca Wielka, powiatów częstochowskiego, kłobuckiego i lublinieckiego oraz województwa śląskiego;
- 4) uwarunkowania wynikające z planów urządzenia lasu Nadleśnictw: Herby, Koszęcin, Lubiniec i Złoty Potok, uproszczonych planów urządzenia lasów innej własności oraz dokumentów strategicznych Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach;

- 5) uwarunkowania wynikające z celów ochrony środowiska oraz celów ochrony przyrody przyjętych w międzynarodowych, krajowych, regionalnych, lokalnych i branżowych dokumentach strategicznych;
- 6) uwarunkowania wynikające z celów ochrony środowiska, celów ochrony przyrody i rozwoju przestrzennego przyjętych w zapisach Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020 + (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 13.09.2016 r., poz.4619);
- 7) uwarunkowania wynikające z aktualnego stanu oraz naturalnych i antropogenicznych zmian środowiska, w tym zwłaszcza zasobów przyrody obszaru Parku i terenów otaczających;
- 8) uwarunkowania wynikające z aktualnego stanu oraz zmian zagospodarowania przestrzennego obszaru Parku i terenów otaczających;
- 9) uwarunkowania wynikające z przyjęcia następujących założeń rozwoju zrównoważonego obszaru Parku:
 - a) umożliwianie zachowania i wzbogacania oraz popularyzacji wartości przyrodniczych, w tym krajobrazowych Parku w warunkach zrównoważonego rozwoju,
 - b) podejmowanie działań na rzecz ochrony i kształtowania wartości krajobrazowych, które powinny dotyczyć zarówno krajobrazów naturalnych, jak i historycznie ukształtowanych i tradycyjnych krajobrazów kulturowych,
 - c) preferowanie form działalności społeczno-gospodarczej zgodnej z regionalną tradycją oraz gwarantujących utrzymanie wysokich wartości przyrodniczych i krajobrazowych, to jest:
 - i) leśnictwa i gospodarki leśnej uwzględniającej potrzeby ochrony przyrody,
 - ii) rolnictwa zrównoważonego i ekologicznego, w szczególności gospodarki łąkarskiej,
 - iii) zrównoważonej gospodarki rybackiej,
 - iv) gospodarki łowieckiej,
 - v) obsługi turystyki krajoznawczej i kwalifikowanej oraz agroturystyki,
 - vi) nieuciążliwego dla środowiska przetwórstwa lokalnych zasobów przyrodniczych, w tym pszczelarstwa,
 - d) włączenie problematyki ochrony walorów przyrodniczych i kulturowych w zakres strategii rozwoju województwa śląskiego, powiatów częstochowskiego, kłobuckiego i lublinieckiego oraz gmin: Blachownia, Boronów, Ciasna, Herby, Kochanowice, Konopiska, Koszęcin, Panki, Przystajń, Starcza, Woźniki i Wręczyca Wielka, a także uwzględnienie jej w ich polityce przestrzennej,
 - e) uwzględnienie, w planach gospodarowania wodami oraz warunkach korzystania z wód zlewni rzeki Liswarty, zaleceń związanych z ochroną wód Parku,
 - f) zharmonizowanie planów urządzenia lasu Nadleśnictw: Herby, Koszęcin, Lubiniec i Złoty Potok oraz uproszczonych planów urządzenia lasów gruntów innej własności z potrzebami ochrony wartości przyrodniczych i krajobrazowych, w formie przewidzianej przez obowiązujące przepisy prawa,
 - g) kształtowanie przyjaznych postaw wobec przyrody, jako dziedzictwa i dobra wspólnego, w tym poprzez promocję i udostępnienie turystyczne Parku i prowadzenie działalności dydaktycznej,
 - h) rozpowszechnianie informacji o najbardziej interesujących obiektach przyrodniczych w zakresie, w którym nie stanowi to zagrożenia dla stanu ich zachowania.

2. Wybrane uwarunkowania, mające szczególne znaczenie dla ochrony Parku i aktualne na dzień sporządzenia planu ochrony wskazano na mapie, stanowiącej załącznik nr 2 do uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą”.

Rozdział 2

Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków

§ 3.1. Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych oraz ich skutków:

Lp.	Identyfikacja zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń oraz ich skutków
1	2	3
Zagrożenia istniejące		
1.	Procesy erozji wodnej i wietrznej powodujące niszczenie pokrywy glebowej, zmiany ukształtowania terenu oraz przyczyniające się do wzrostu degradacji obszaru	Dostosowywanie sposobów użytkowania gruntów rolnych do warunków środowiskowych, w tym: - zalesianie lub utrzymywanie roślinności łąkowej na terenach najbardziej narażonych na erozję, - stosowanie, tam, gdzie jest to możliwe, orki w poprzek stoku na terenach użytkowanych rolniczo
2.	Zanieczyszczenie ściekami komunalnymi wód powierzchniowych oraz podziemnych z nieszczelnych szamb	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Parku. Kontrola szczelności szamb oraz wywozu ścieków z gospodarstw domowych
3.	Zanieczyszczenie wód powierzchniowych oraz podziemnych nawozami sztucznymi i naturalnymi stosowanymi w rolnictwie oraz środkami ochrony roślin stosowanymi w rolnictwie i leśnictwie, w tym w trakcie ich składowania	Ograniczenie stosowania nawozów sztucznych, gnojowicy i pestycydów. Egzekwowanie przepisów wynikających z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 czerwca 2018 r. w sprawie przyjęcia "Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu" (Dz.U. z 2018 r. poz. 1339), z rozszerzeniem strefy niewylewanie gnojowicy oraz zrezygnowanie z nawożenia w pasie do 100 metrów od stref źródłiskowych i stref ochronnych ujęć wody, brzegów zbiorników lub cieków oraz składowaniem nawozów organicznych i sztucznych oraz pestycydów w miejscach izolowanych od podłoża i uniemożliwiających przesiąkanie substancji chemicznych. Promocja rolnictwa ekologicznego i pakietów rolnośrodowiskowych. Tworzenie stref buforowych wzdłuż brzegów cieków naturalnych, poprzez odstąpienie od ich użytkowania i wprowadzenie pasów ochronnych roślinności, z wyłączeniem cennych siedlisk łąkowych wymagających ekstensywnego użytkowania
4.	Eutrofizacja wód rzeki Liswarty w wyniku prowadzenia gospodarki stawowej	Regularne kontrole stanu czystości wód poniżej stawów, w tym zwłaszcza wód spuszcanych z nich w

		<p>okresie jesiennym.</p> <p>Wprowadzenie, w miarę możliwości, rozwiązań technicznych - np. zbiorników podczyszczających, umożliwiających ograniczenie dopływu związków eutrofizujących do rzeki Liswarty</p>
5.	Niskie emisje z palenisk i kotłowni przydomowych powodujące ponadnormatywne stężenie benzo(a)pirenu i pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu	<p>Dążenie do zmiany urządzeń grzewczych na bardziej nowoczesne.</p> <p>Egzekwowanie zakazu spalania odpadów w kotłowniach przydomowych.</p> <p>Promocja instrumentów finansowo-prawnych motywujących mieszkańców do wykorzystywania odnawialnych źródeł energii</p>
6.	Ekspansja obcych geograficznie, synantropijnych gatunków roślin drzewiastych, szczególnie dębu czerwonego, robinii akacjowej i czeremchy amerykańskiej	<p>Stopniowe ograniczanie obcych gatunków inwazyjnych, w tym szczególnie dębu czerwonego, robinii akacjowej i czeremchy amerykańskiej w trakcie prowadzonych zabiegów gospodarczych.</p> <p>Odchodzenie od nasadzeń gatunkami obcymi geograficznie w lasach</p>
7.	Dominacja drzewostanów z jednolitą strukturą wiekową i gatunkową	<p>Sukcesywna przebudowa drzewostanów uwzględniająca warunki siedliskowe, zgodnie z zapisami planów urządzenia lasu w Lasach Państwowych lub uproszczonych planów urządzenia lasu w lasach innej własności.</p> <p>Wprowadzanie gatunków domieszkowych i biocenotycznych zgodnie z warunkami siedliskowymi</p>
8.	Zabudowa i zaorywanie lądowych ekosystemów nieleśnych, szczególnie w bezpośrednim sąsiedztwie miejscowości leżących na terenie Parku	<p>Wyłączenie z zabudowy cennych lądowych ekosystemów nieleśnych.</p> <p>Wyznaczenie w planach zagospodarowania przestrzennego gmin szczególnie cennych obszarów łąkowych i odstąpienie od zmiany dotychczasowego sposobu ich użytkowania</p>
9.	Nieodpowiednie zagospodarowanie otoczenia drobnych form sakralnych – krzyży, kapliczek	Dostosowanie zagospodarowania do potrzeb ekspozycji obiektów, w tym eliminacja lub zastąpienie elementów dysharmonijnych
10.	Niszczenie i brak troski o historyczne cmentarze	<p>Zwiększenie nadzoru przez służby Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego, a także społecznych opiekunów zabytków.</p> <p>Podnoszenie świadomości ludzkiej w dziedzinie ochrony zabytków, poprzez m.in. działania popularyzatorskie i edukację szkolną</p>
11.	Sukcesja w obrębie łąkowych zbiorowisk roślinnych będąca skutkiem ograniczenia lub zaniechania użytkowania gospodarczego	<p>Przywrócenie lub utrzymanie użytkowania łąkowego, łąkowo-pasterskiego lub pasterskiego.</p> <p>Wdrażanie pakietów: rolnictwo zrównoważone,</p>

		utrzymanie łąk ekstensywnych oraz ochrona gleb i wód
12.	Sukcesja w obrębie leśnych zbiorowisk roślinnych polegająca na procesie grądowienia w łągach, łągowaniu olsów, przechodzeniu borów bagiennych w bory trzęślicowe oraz borów trzęślicowych (wilgotnych) w bory świeże lub mieszane	<p>Wdrażanie i realizacja programów małej retencji na terenach leśnych.</p> <p>Odstąpienie od konserwacji rowów, których utrzymanie nie jest niezbędne dla prawidłowo funkcjonującej gospodarki leśnej.</p> <p>Wyłączenie z użytkowania rębnych drzewostanów borów bagiennych (występujących na Bb i BMb) i użytkowania rębniami zupełnymi łągów (występujących na OIJ) będących siedliskami przyrodniczymi, a także wyłączenie z użytkowania rębnych najlepiej zachowanych, nie przesuszonych, płątów borów trzęślicowych (występujących na Bw) i olsów (występujących na Ol i OIJwyż), poprzez wprowadzenie stosownych zapisów w przyszłych planach urządzenia lasu. Do tego czasu użytkowanie drzewostanów zgodnie z planami obowiązującymi</p>
13.	Sukcesja (zarastanie) torfowisk, turzycowisk i mokradeł przez drzewa i krzewy	Wycinanie drzew i krzewów oraz ich nalotu oraz usuwanie biomasy
14.	Wypieranie gatunków rodzimych oraz zmiany warunków siedliskowych w wyniku ekspansji inwazyjnych gatunków roślin zielnych, w tym szczególnie, kolczurki klapowanej oraz gatunków z rodzajów rdestowiec i niecierpek	Zwalczanie obcych gatunków inwazyjnych zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie
15.	Przekształcenia siedlisk i związanych z nimi zbiorowisk roślinnych oraz stanowisk grzybów roślin i zwierząt w wyniku zmiany stosunków wodnych	<p>Wykluczenie w studiach i planach zagospodarowania przestrzennego lokalizacji zabudowy na terenach wrażliwych hydrograficznie oraz w obrębie siedlisk związanych z terenami podmokłymi.</p> <p>Wdrażanie i realizacja programów małej retencji (m.in. zastawki, progi).</p> <p>Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania systemów melioracyjnych, na zasadzie zrównoważenia odprowadzania i zatrzymywania wód w zależności od panujących warunków hydrologicznych w zlewniach.</p> <p>Zachowanie istniejących torfowisk, oczek wodnych, mokradeł, stawów, w tym szczególnie na terenach rolniczych, m.in. poprzez odstąpienie od ich zasypywania i osuszania.</p> <p>Utrzymywanie w sprawności urządzeń hydrotechnicznych w sposób nie zagrażający chronionym gatunkom.</p> <p>Stopniowa renaturyzacja koryt rzek, szczególnie Liswarty i Potoku Jeżowskiego</p>

16.	Wycinka drzew i krzewów wzdłuż dróg i cieków naturalnych w trakcie prac związanych z ich konserwacją lub modernizacją	<p>Ograniczenie do niezbędnego minimum wycinki drzew, w tym w Lasach Państwowych z uwzględnieniem obowiązujących w nich zasad hodowli lasu.</p> <p>Uzupełnianie luk, odtwarzanie lub wprowadzanie nowych zadrzewień przydrożnych i nadwodnych o ile nie stoi to w sprzeczności z potrzebami bezpieczeństwa ruchu drogowego lub ochrony przeciwpowodziowej.</p> <p>W miejscach, gdzie pozwalają warunki terenowe, odpowiednie zabezpieczenie pni i systemów korzeniowych drzew nieprzeznaczonych do wycinki, m.in. przed mechanicznym uszkodzeniem w trakcie prac przy drogach i ciekach</p>
17.	Wypieranie gatunków rodzimych i zmiany w ugrupowaniach fauny Parku w wyniku ekspansji obcych gatunków inwazyjnych	<p>Rezygnacja z wsiedlania na teren Parku gatunków obcych.</p> <p>Rezygnacja z wypuszczania odłowionych gatunków obcego pochodzenia, w tym ryb.</p> <p>Redukcja obcych gatunków łownych (jenot, wizon amerykański) przez koła łowieckie</p>
18.	Niedobór siedlisk dla ssaków pilchovatych oraz ich fragmentacja	<p>Zwiększenie powierzchni lasów z dużym udziałem buka i dębu, w szczególności pomiędzy istniejącymi stanowiskami pilchovatych, zgodnie z warunkami siedliskowymi lasu.</p> <p>Zachowanie drzew biocenotycznych mogących stanowić naturalne schronienia dla ssaków pilchovatych, a w rejonach ich pozbawionych montaż sztucznych schronień</p>
19.	Pogorszenie warunków siedliskowych oraz możliwości migracyjnych fauny reofilnej w wyniku zabudowy hydrotechnicznej rzek, prowadzącej do zaburzenia reżimu hydrologicznego	<p>Rezygnacja z wznoszenia konstrukcji hydrotechnicznych na rzekach w granicach Parku.</p> <p>W przypadku istniejących konstrukcji poprzecznych występujących w korycie rzek, przeprowadzenie ich modernizacji celem umożliwienia migracji organizmów wodnych</p>
Zagrożenia istniejące i potencjalne		
20.	Eksploatacja kruszyw powodująca degradację krajobrazu, niszczenie siedlisk oraz zaburzenie stosunków wodnych	Eliminacja miejsc nielegalnej eksploatacji kruszyw poprzez konsekwentne egzekwowanie przepisów prawa
21.	Składowanie odpadów w miejscach wyrobisk piasków i żwirów	Likwidacja istniejących nielegalnych wysypisk śmieci
22.	Zanieczyszczenie wód powierzchniowych oraz podziemnych nawozami sztucznymi i naturalnymi stosowanymi w rolnictwie oraz środkami ochrony roślin stosowanymi w rolnictwie i leśnictwie	<p>Ograniczenia do niezbędnego minimum stosowania nawozów sztucznych, gnojowicy i pestycydów.</p> <p>Promocja rolnictwa ekologicznego i pakietów</p>

		rolnośrodowiskowych. Tworzenie stref buforowych wzdłuż brzegów cieków naturalnych, poprzez odstąpienie od ich użytkowania i wprowadzenie pasów ochronnych roślinności, z wyłączeniem cennych siedlisk łąkowych wymagających ekstensywnego użytkowania
23.	Zmiany klimatyczne charakteryzujące się wzrostem średniej temperatury rocznej przy jednoczesnym pozostaniu na stałym poziomie sumy opadów rocznych, prowadzące do wzrostu parowania wód kosztem ich infiltracji do poziomów wodonośnych i wód powierzchniowych oraz obniżania się poziomu wód gruntowych i przesuszenia siedlisk	Ograniczenie odpływu wód poprzez likwidację części rowów melioracyjnych oraz zaniechanie, tam, gdzie nie jest to niezbędne, konserwacji systemu drenarskiego w oparciu o wykonaną ekspertyzę hydrologiczną danego obszaru, a także poprzez budowę niewielkich spiętrzeń o konstrukcji umożliwiającej migrację gatunków wodnych
24.	Zarybianie niewielkich, naturalnych zbiorników wodnych stanowiące zagrożenie dla larw płazów oraz bezkręgowców wodnych	Niezarybianie drobnych, naturalnych zbiorników wodnych oraz uwzględnienie tego podejścia w operatach rybackich
25.	Wzmoczona penetracja brzegów naturalnych cieków i zbiorników wodnych, skutkująca płoszeniem ptaków, zwłaszcza w sezonie lęgowym	Tworzenie stref buforowych wzdłuż brzegów naturalnych cieków i zbiorników wodnych, poprzez odstąpienie od ich użytkowania i pozostawienie pasów roślinności krzaczastej
26.	Niewłaściwe z przyrodniczego punktu widzenia użytkowanie lub zarzucenie użytkowania łąk na terenie Parku prowadzące do uruchomienia procesów degeneracyjnych lub naturalnej sukcesji, a w konsekwencji do utraty typowej dla łąki struktury i różnorodności gatunkowej, w tym cennych łąk świeżych, łąk zmiennowilgotnych i młak	Regularne ekstensywne użytkowanie kośne i/lub pastwiskowe łąk, poprzedzone w przypadkach tego wymagających karczowaniem podrostu drzew i krzewów
27.	Nieprawidłowy dobór zabiegów gospodarczych w zakresie gospodarki łąkarskiej, takich jak nadmierne wprowadzanie mieszanek traw pastewnych i zbyt wczesne i niskie koszenie	Ograniczanie wprowadzania na łąki świeże i wilgotne mieszanek traw pastewnych. Maksymalne możliwe opóźnienie terminu koszenia łąk wilgotnych i turzycowisk, dla umożliwienia zakończenia cyklu rozwojowego storczykowatych oraz ptaków lęgnących się na łąkach. W celu uniknięcia ranienia lub zabijania występujących gatunków ptaków i ssaków, zaleca się stosowanie w trakcie koszenia tzw. wyplaszaczy oraz „odśrodkowy” sposób koszenia, to jest od środka koszonej powierzchni na zewnątrz
28.	Wycinka zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, w tym stanowiących siedlisko chronionych gatunków owadów, w celu zwiększenia powierzchni gruntów lub ich komasacji. Wycinka drzew i krzewów wzdłuż dróg i cieków naturalnych, w tym stanowiących siedlisko chronionych gatunków owadów, w trakcie prac związanych z ich konserwacją lub modernizacją	Wprowadzenie programu ochrony i odtwarzania zadrzewień śródpolnych oraz przydrożnych. Obejmowanie najcenniejszych drzew i alej ochroną prawną jako pomników przyrody, z wyłączeniem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi i mienia
29.	Eliminacja martwego stojącego i leżącego drewna,	Zapewnienie organizmom saproksylicznym

	wykrotów i złomów w wyniku cięć sanitarnych i innych zabiegów prowadzonych zarówno w lasach jak i w parkach, prowadząca do zubożenia flory i fauny związanej z martwym i rozkładającym się drewnem, w szczególności fauny bezkręgowców saproksylicznych oraz epiksylicznej mykoflory i brioflory	<p>zróżnicowanego rodzajowo materiału żywicielskiego, poprzez pozostawianie korzeni, konarów, gałęzi, wierchołków, itd., w różnym stopniu rozkładu: materiał obumierający, martwy, wstępnie rozkładający się i butwiejący oraz w różny sposób rozmieszczonego przestrzennie: drzewa stojące, leżące, złomy, karpny, itd.</p> <p>Pozostawienie drzew obumierających i martwych, zwłaszcza starych drzew liściastych oraz drzew dziuplastych, za wyjątkiem sytuacji ich masowego obumierania, kłesk żywiołowych oraz drzew, które stanowią zagrożenie dla zdrowia, życia i mienia ludzi, występują wzdłuż dróg publicznych, a także w przypadku konieczności wykonania zadań związanych z zachowaniem odpowiedniego stanu sanitarnego lasu oraz zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej.</p> <p>Pozostawienie na zrębach zupełnych kęp starodrzewu o powierzchni co najmniej 5 arów do naturalnego rozpadu, za wyjątkiem przypadku zagrożenia trwałości lasu i bezpieczeństwa ludzi, zrębów mniejszych niż 1 ha oraz w przypadku zakładania bloku upraw pochodnych</p>
30.	Ruch kołowy prowadzący do śmiertelności zwierząt na drogach	<p>Oznakowanie fragmentów dróg o najwyższym ryzyku kolizji, czyli w miejscach przecięcia korytarzy ekologicznych oraz przebiegających w bezpośrednim sąsiedztwie zbiorników wodnych.</p> <p>Promowanie działań np. w ramach zajęć szkolnych połączonych z akcjami chwytania i przenoszenia płazów na newralgicznych odcinkach dróg, uświadamiających wpływ kolizji drogowych na populacje zwierząt.</p> <p>W przypadku budowy nowych lub przebudowy istniejących przepustów drogowych i mostów wykonanie przejść dla zwierząt na szlakach ich regularnych migracji</p>
31.	Rozbudowa zabudowy letniskowej w pobliżu zbiorników wodnych, w tym w pasie 100 m	<p>Wyznaczenie terenów dopuszczalnej zabudowy, opracowanie dla nich miejscowych planów zagospodarowania terenu, uzbrojenie w sieć wodociągową i kanalizacyjną oraz podłączenie do nich wszystkich obiektów.</p> <p>Konsekwentne egzekwowanie przepisów prawa, w tym także w zakresie rozbiórki obiektów nielegalnych</p>
32.	Wprowadzanie obcego architektonicznie, bezstylowego, szepcącego krajobraz budownictwa mieszkaniowego, rekreacyjnego i usługowego	Zastosowanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego standardów architektoniczno-urbanistycznych określonych w

		<p>planie ochrony Parku.</p> <p>Objęcie większych fragmentów Parku miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, opracowywanymi dla całych sołectw</p>
33.	Zaśmiecanie terenu Parku, m.in. w obszarach koncentracji ruchu turystycznego i rekreacji	<p>Zwiększenie efektywności gospodarki odpadami, np. poprzez większą liczbę kontenerów i pojemników na odpady.</p> <p>Skuteczne egzekwowanie prawa.</p> <p>Rozwijanie programów edukacji ekologicznej</p>
Zagrożenia potencjalne		
34.	Regulacja naturalnych cieków bez uwzględniania ich charakterystyki ekologicznej, połączona z kanalizowaniem biegu, likwidacją meandrów i skarp brzeżnych	<p>Rezygnacja z regulacji naturalnych cieków, tam gdzie nie jest to konieczne ze względu na gospodarkę leśną oraz ochronę przeciwpowodziową, a w przypadku ich wykonywania, sporządzanie ocen oddziaływania na środowisko</p>
35.	Zmiana warunków hydrologicznych w wyniku budowy nowych stawów hodowlanych	<p>Niebudowanie trwałych zbiorników wodnych w tym stawów hodowlanych, za wyjątkiem odtwarzania historycznie istniejących oraz budowania niewielkich zbiorników związanych z ochroną przeciwpożarową i ochroną przyrody.</p> <p>W przypadku dopuszczenia budowy nowych stawów hodowlanych, poprzedzenie tego ekspertyzą hydrologiczną oceniającą wpływ na warunki przyrodnicze Parku, a w szczególności na klimatyczny bilans wodny.</p> <p>Wprowadzenie rozwiązań technicznych – np. zbiorników podczyszczających umożliwiających ograniczenie dopływu związków eutrofizujących ze stawów do cieków</p>
36.	Zmiana użytkowania łąk i pastwisk, w tym ich zaorywanie	<p>Utrzymanie łąk i pastwisk jako trwałych użytków zielonych, między innymi w wyniku wdrażania stosownych pakietów programów rolnośrodowiskowych</p>
37.	Zalesianie łąk i nieużytków będących jednocześnie cennymi siedliskami przyrodniczymi	<p>Wyłączenie z zalesień cennych siedlisk nieleśnych, w tym także enklaw śródleśnych, za wyjątkiem obszarów przewidzianych do zalesień w obowiązujących planach urządzenia lasu</p>
38.	Zabudowa terenów prowadząca do stopniowej izolacji terenu Parku, przzerwania lub ograniczenia funkcji korytarzy ekologicznych	<p>Wprowadzenie w studiach i planach zagospodarowania przestrzennego zapisów wykluczających zabudowę i zainwestowanie terenu w obszarach stanowiących lokalne i regionalne korytarze ekologiczne warunkujące utrzymanie ekologicznych powiązań Parku z innymi terenami przyrodniczo cennymi</p>
39.	Penetracja terenów leśnych Parku przez quady i	<p>Zwiększenie kontroli straży leśnej, Państwowej</p>

	motocykle crossowe	<p>Straży Rybackiej, Państwowej Straży Łowieckiej i policji w miejscach szczególnie narażonych na nielegalną penetrację.</p> <p>Utworzenie torów dla quadów i motocykli crossowych poza lasami oraz innymi terenami cennymi przyrodniczo</p>
40.	Rozbudowa infrastruktury kolejowej i drogowej	<p>Ograniczenie w jak największym stopniu placu budowy do pasa zajętości, dotyczy to zwłaszcza odcinków na terenach leśnych i łąkach; zaplanowanie baz materiałowych i parków maszynowych oraz innych obiektów zaplecza budowy poza dolinami rzek i poza terenami leśnymi.</p> <p>Wykorzystywanie już istniejących dróg do przemieszczania się ciężkiego sprzętu budowlanego.</p> <p>Ograniczenie do niezbędnego minimum tworzenia nowych dróg dojazdowych.</p> <p>Wykonanie programu odwodnienia z określeniem niezbędnych technologii chroniących środowisko, przy świadomości możliwego wpływu przyjętych rozwiązań na wody powierzchniowe i gruntowe; w fazie budowy należy dążyć do ograniczenia do niezbędnego minimum odwodnienia okresowe.</p> <p>Oszczędzanie na etapie budowy, w miarę możliwości zadrzewień i zakrzewień, będących wyspami ekologicznymi w krajobrazie mających wysoki wskaźnik różnorodności gatunkowej flory.</p> <p>Przy tworzeniu zieleni towarzyszącej wykorzystywanie rodzimych gatunków drzew liściastych m.in. dąb szypułkowy, lipa drobnolistna, klon zwyczajny, klon jawor</p>
41.	Konflikty wynikające ze szkód powodowanych przez zwierzęta (bóbr, wydra, czapla siwa, a w przyszłości także szop praczy) na terenie Parku	<p>Łagodzenie ewentualnych konfliktów wynikających z działalności bobra, wydry i czapli siwej poprzez stosowanie i jednoczesne promowanie nieszkodliwych dla gatunku metod ograniczania szkód, np. poprzez pułapki żywołowne.</p> <p>W przypadku szopa pracza redukcja przez koła łowieckie.</p> <p>Prowadzenie edukacji ekologicznej mającej na celu zmianę stosunku społeczeństwa do bobra, wydry i czapli siwej</p>
42.	Remonty budynków, w których znajdują się kolonie rozrodcze nietoperzy i miejsca gniazdowania ptaków	<p>Edukacja właścicieli w zakresie terminów i metod prowadzenia remontu budynku w sposób bezpieczny dla nietoperzy i ptaków.</p> <p>Zachowanie istniejących schronień lub tworzenie nowych miejsc w postaci specjalnych budek, ze</p>

		szczególnym uwzględnieniem nietoperzy i jerzyków. W przypadku remontów budynków użyteczności publicznej oraz innych budynków komunalnych wymóg przeprowadzania inwentaryzacji przyrodniczej pod kątem obecności chronionych gatunków ptaków i nietoperzy
43.	Zmniejszenie populacji zapylaczy, a także organizmów wodnych w wyniku stosowania środków ochrony roślin	Ograniczenie stosowania środków ochrony roślin

2. Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń zewnętrznych oraz ich skutków:

Lp.	Identyfikacja zagrożenia	Sposoby eliminacji lub ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń i jego skutków
1	2	3
Zagrożenia istniejące i potencjalne		
1.	Zanieczyszczenie gleb związkami chemicznymi a szczególnie metalami ciężkimi (Cu, Cd, Pb, Zn), pochodzącymi z komunikacji samochodowej, zrzutu nieoczyszczonych lub nienależycie oczyszczonych ścieków lub z emisji drogą powietrzną z zakładów przemysłowych pochodzące ze źródeł zewnętrznych, w tym z Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego oraz innych obiektów zlokalizowanych w pobliżu granic Parku	Uzbrojenie terenu w techniczną infrastrukturę ochrony środowiska. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej. Monitorowanie stanu pokrywy glebowej. Wprowadzenie, w uzgodnieniu z zarządzającymi, szczelnego szpaleru drzew i krzewów wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych, o ile nie stoi to w sprzeczności z wymogami bezpieczeństwa
2.	Brak lub źle funkcjonujące przepławki na zaporach i jazach na rzece Liswarcie poniżej Parku oraz plany budowy nowych spiętrzeń, skutkujące uniemożliwieniem migracji gatunków wodnych	Wyposażenie wszystkich zapór i jazów w skutecznie funkcjonujące przepławki dla organizmów wodnych
3.	Punktowe zrzuty ścieków bytowo-gospodarczych oraz spływy powierzchniowe z obszarów użytkowanych rolniczo i obszarów zabudowanych do wód powierzchniowych zasilających obszar Parku	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej. Rozbudowa systemów kanalizacji zbiorczej. Tworzenie stref buforowych wzdłuż brzegów naturalnych cieków i zbiorników wodnych poprzez wyłączenie ich użytkowania i wprowadzenie pasów roślinności. Racjonalne stosowanie nawozów organicznych i sztucznych oraz pestycydów w sąsiedztwie Parku
4.	Zmiany klimatyczne powodujące obniżanie poziomu wód gruntowych i przesuszanie siedlisk	Ograniczenie odpływu wód. Budowa progów piętrzących i zastawek
5.	Presja urbanizacyjna w bezpośrednim otoczeniu Parku powodująca dalszą fragmentację terenów otwartych, zmniejszenie różnorodności biologicznej oraz wzrost ładunku zanieczyszczeń wprowadzanych na obszar Parku oraz zmniejszanie arealu lub zanikanie siedlisk i stanowisk rzadkich i chronionych gatunków roślin,	Racjonalny rozwój jednostek osadniczych w otoczeniu Parku. Uzbrojenie terenu w techniczną infrastrukturę ochrony środowiska

	zwierząt i grzybów	
6.	Zanikanie wokół Parku łąk i pastwisk, ważnych jako siedliska gatunków zwierząt występujących w granicach Parku, w wyniku ich zaorywania, zalesiania lub zaniechania użytkowania	Utrzymanie łąk i pastwisk jako trwałych użytków zielonych między innymi w wyniku wdrażania stosownych pakietów programów rolnośrodowiskowych. Wyłączenie z zalesień cennych siedlisk nieleśnych
7.	Wzrost śmiertelności ptaków i nietoperzy w wyniku rozbudowy farm wiatrowych	Rezygnacja z lokalizacji elektrowni wiatrowych w Parku i jego otulinie, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów położonych w obrębie korytarzy migracyjnych, dolin rzecznych, kompleksów leśnych i liniowych elementów krajobrazu stanowiących miejsca koncentracji lub wyznaczających trasy migracji fauny. Uwzględnienie fauny Parku przy wykonywaniu oceny wpływu planowanych elektrowni w oparciu o metodyki monitoringowe GIOŚ, z szczególnym uwzględnieniem ptaków i nietoperzy

Rozdział 3

Obszary realizacji działań ochronnych

§ 4.1. W obrębie Parku wyznacza się następujące obszary realizacji działań ochronnych, zwane dalej strefami:

- 1) BS - strefy utrzymania istniejącego sposobu użytkowania terenu (ochrona stabilizująca):
 - a) BS_1 – strefy zachowania tradycyjnego krajobrazu rolniczego i innych terenów otwartych,
 - b) BS_2 - strefy zachowania krajobrazu leśnego,
 - c) BS_3 – strefy zachowania wód powierzchniowych, obszarów podmokłych i stref źródłiskowych,
 - d) BS_4 - strefy zachowania tradycyjnego układu zabudowy,
 - e) BS_5 - strefy zachowania założeń parkowych, cmentarnych, alei przydrożnych i innych terenów zieleni;
- 2) BK - strefy i miejsca zmiany istniejącego stanu środowiska przyrodniczego lub kulturowego poprzez wywołanie ukierunkowanych procesów (ochrona kreatywna):
 - a) BK_1 – strefy przeciwdziałania zmniejszaniu i fragmentacji terenów otwartych, w tym łąkowych, torfowiskowych i murawowych, w wyniku samoistnej sukcesji lasu lub celowego zalesiania,
 - b) BK_2 – strefy modyfikacji gospodarki leśnej,
 - c) BK_3 – strefy i miejsca poprawy stosunków wodnych,
 - d) BK_4 – strefy dopuszczalnego zainwestowania (obszary zainwestowane lub wskazane do zainwestowania),
 - e) BK_5 - inne strefy i miejsca aktywnych działań ochronnych, w tym:
 - i) BK_5.1 – działania umożliwiające swobodną migrację organizmów wodnych,
 - ii) BK_5.2 – działania na rzecz ochrony krajobrazu kulturowego,
 - iii) BK_5.3 – działania na rzecz utrzymania drożności lokalnych korytarzy ekologicznych,
 - f) BW – obszary wyłączone z ustaleń Planu ochrony ze względu na obowiązywanie przepisów odrębnych (rezerwaty przyrody);

- 3) C - obszary i obiekty objęte rekomendacjami Planu ochrony:
- C_1 - strefy ochrony krajobrazów w obrębie krajobrazów o cechach priorytetowych,
 - C_2 - obiekty lub obszary o najwyższych wartościach przyrodniczo-krajobrazowych, zasługujące na objęcie dodatkową formą ochrony prawnej,
 - C_3 - obiekty lub obszary o najwyższych wartościach kulturowych, zasługujące na objęcie dodatkową formą ochrony prawnej.

2. Lokalizację stref działań ochronnych i rekomendacji wskazano na mapie, stanowiącej załącznik nr 3 do uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą”.

Rozdział 4

Zakres prac związanych z ochroną przyrody i kształtowaniem krajobrazu

§ 5. Zaleca się następujący zakres prac w sferze prawnej związanych z ochroną przyrody i kształtowaniem krajobrazu:

1) objęcie, w celu pełniejszej i bardziej skutecznej ochrony ekosystemów Parku wraz z charakterystycznymi dla nich zbiorowiskami roślinnymi oraz gatunkami roślin, zwierząt i grzybów, dodatkowymi formami ochrony prawnej następujących obszarów o najwyższych wartościach przyrodniczo-krajobrazowych:

L.p.	Kod strefy	Zalecana forma ochrony i proponowana nazwa	Lokalizacja i orientacyjna powierzchnia [w ha]	Charakterystyka
1	2	3	4	5
1.	C_2.1	proponowany użytek ekologiczny „Kierzkowskie Bagna oraz stawy i bagna Piłka”	Obszar położony na północ od wsi Mochała, gmina Herby. Powierzchnia ok. 72 ha	Obejmuje kompleks stawów wraz z sąsiadującymi od wschodu łągami i torfowiskami. Kompleks stawowy to 6 płytkich akwenów hodowlanych, każdy z nich odznacza się bujną roślinnością wodna i szuwarową. Spośród gatunków tu rosnących na uwagę zasługują: grzybienie białe, łączeń baldaszkowaty, bobrek trójlistkowy, okrężnica bagienna, wąkrota zwyczajna. Obszar stanowi ważne w skali Parku miejsce rozrodu awifauny wodno-błotnej, w tym gatunków specjalnej troski takich jak: łąbiedź krzykliwy, gęgawa, perkozek, błotniak stawowy i czajka. Obszar ten jest także miejscem żerowania gniazdującego w sąsiadujących lasach kobuza. Jest to także jedno z dwóch znanych obecnie w PKLnGL i na terenie województwa stanowisk rozrodczych ważki przenieli dwuplamej
2.	C_2.2	proponowany użytek ekologiczny „łąki z mieczykiem koło Zump”	Obszar położony na południe od miejscowości Zumpy, gmina Boronów. Powierzchnia ok. 9 ha.	Obejmuje kompleks trzcinowisk <i>Phragmitetum australis</i> , zarośli wierzbowych <i>Salicetum pentandrocineriae</i> , ziołorośli <i>Filipendulo-Geranium</i> oraz wilgotnych łąk ze związku <i>Calthion</i> z udziałem ostrożenia łąkowego i łąk ze związku <i>Molinion</i> z bogatym stanowiskiem mieczyka dachówkowatego. Pomimo miejscowego przesuszenia terenu w wyniku melioracji zachowały się tu liczne wysięki wód

				(źródlika). Obiekt istotny dla ochrony ugrupowań fauny związanej z siedliskami łąkowymi. Z ciekawszych przedstawicieli awifauny łąkowej stwierdzono tutaj występowanie m.in. przepiórki, gąsiora, pokląskwy i potrzyszczka
3.	C_2.3	proponowany użytek ekologiczny „Podmokłe łąki w Aleksandrii”	Obszar w okolicy Aleksandrii I, gmina Konopiska. Powierzchnia ok. 10 ha.	Obejmuje końcowy fragment doliny cieków wodnych. Znajdują się tu łąki podmokłe łąki i torfowisko przejściowe na którym rosną m.in., turzyca pchła, ciemiężca zielona, siedmiopalecznik błotny i turzyca prosowa. W bezpośrednim sąsiedztwie rozwinęły się niewielkie fragmenty łąk <i>Junco Molinietum</i> z trzęślicą modrą, przytulią północną, czarcikęsem łąkowym i sitami, ziołorośla ze związku <i>Filipendulo ulmarion</i> oraz zarośla wierzbowe <i>Salicetum pontandro-cinereae</i>
4.	C_2.4	proponowany użytek ekologiczny lub zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Stawy i bagna Hadra”	Obszar między Hadrą a Boronowem, gmina Herby i Boronów. Powierzchnia ok. 64 ha.	Obejmuje dwa kompleksy stawów z roślinnością wodną klasy <i>Potametea</i> i szuwarową klasy <i>Phragmitetea</i> przedzielonych mozaiką podmokłych łąk, zarośli wierzbowych, olsów i łągów. Stawy te położone są między Hadrą a Boronowem. Na groblach na uwagę zasługuje liczna populacja wąkroty zwyczajnej. Stawy koło Hadry oraz przylegające do nich łąki są miejscem gniazdowania szeregu gatunków ptaków wodno-błotnych uznanych za taksony specjalnej troski, m.in.: bąka, krakwy, rybitwy białowąsej, błotniaka stawowego, derkacza i dziwonii. Znajduje się tutaj także jedno z dwóch znanych z terenu Parku i województwa stanowisk rozrodczych ważki przenieli dwupłamej
5.	C_2.5	proponowany użytek ekologiczny „Lubockie”	Obszar położony na zachód od miejscowości Lubockie, gmina Kochanowice. Powierzchnia ok. 11 ha.	Obejmuje kompleks śródleśnych, ekstensywnie użytkowanych, podmokłych łąk ze związków <i>Calthion</i> i <i>Molinion</i> . Stwierdzono tu stanowiska m.in.: dziewięciornika błotnego, goryczki wąskolistnej, kruszczyka błotnego, listery jajowatej, mietczyka dachówkowatego, podkolana białego, stoplamka szerokolistnego i turzycy Hartmana

2) objęcie, w celu pełniejszej i bardziej skutecznej ochrony krajobrazów kulturowych Parku, dodatkowymi formami ochrony prawnej lub planistycznej następujących obszarów i obiektów o najwyższych wartościach kulturowych:

L.p.	Kod strefy	Zalecana forma ochrony i proponowana nazwa	Lokalizacja i orientacyjna powierzchnia [w ha]	Charakterystyka
1	2	3	4	5
1.	C_3.1	proponowany park kulturowy „Zborowskie”	Obszar centrum wsi Zborowskie, gmina Ciasna. Powierzchnia ok. 15 ha.	Obejmuje centrum wsi Zborowskie z historyczną zabudową i osią widokową wzdłuż ul. Fabrycznej wraz z budynkiem fabryki fajek, kościół Podwyższenia Krzyża Św., cmentarz parafialny przy ul. Polnej oraz ul. Polna z lipową aleją

2.	C_3.2	proponowany park kulturowy „Cieszowa”	Obszar centrum wsi Cieszowa (enklawa 1) oraz cmentarza żydowskiego (enklawa 2), gmina Koszęcin. Powierzchnia ok. 4 ha.	Obejmuje centrum wsi Cieszowa z historyczną zabudową wzdłuż ul. Kasztanowej, zabytkowy drewniany kościół św. Marcina wraz z cmentarzem przykościelnym, zabytkowe budynki folwarczne oraz cmentarz żydowski
3.	C_3.3	proponowany park kulturowy „Lubockie”	Obszar wsi Lubockie, stawy hodowlane na Potoku Kochanowickim, staw Brzoza oraz stanowisko różanecznika katawbijskiego wraz z otaczającymi lasami, gmina Kochanowice. Powierzchnia ok. 175 ha.	Obejmuje krajobraz kulturowy związany z rodem Ballestremów, w tym stawy hodowlane wraz z obiektami hydrotechnicznymi, plantację różanecznika katawbijskiego będącego pomnikiem przyrody oraz krajobraz wsi Lubockie z osadnictwem o charakterze siedliskowym i historyczną zabudową

3) uwzględnienie w trakcie prac nad audytem krajobrazowym województwa śląskiego wykonywanym zgodnie art. 38a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. 2018, poz. 1945 z późn. zm.) następujących krajobrazów o cechach krajobrazów priorytetowych:

L.p.	Kod strefy	Proponowana nazwa	Lokalizacja i orientacyjna powierzchnia [w ha]	Charakterystyka
1	2	3	4	5
1.	C_1.1	„Panoszów – Patoka”	Obszar wzdłuż rzeki Młynówki, gmina Ciasna. Powierzchnia ok. 267 ha.	Obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> - strefy ochrony przyrodniczych walorów krajobrazu: rezerwat przyrody „Łęg nad Młynówką”, w którym ochronie podlega fragment naturalnego lasu łęgowego wraz z całym bogactwem gatunkowym flory i fauny, - strefy ochrony kulturowych walorów krajobrazu: zespół pałacowo–parkowy z przełomu XIX i XX wieku podlegający ochronie poprzez wpis do rejestru zabytków, - strefy ochrony fizjonomicznych walorów krajobrazu: ciąg widokowy wzdłuż Młynówki oraz przedpole ekspozycji zespołu pałacowo-parkowego
2.	C_1.2	„Zborowskie”	Obszar wsi Zborowskie, gmina Ciasna. Powierzchnia ok. 230 ha.	Obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> - strefy ochrony kulturowych walorów krajobrazu: zachowany układ osadniczy miejscowości z kościołem parafialnym Podwyższenia Krzyża Św. i dawną fabryką fajek z XVIII w., - strefy ochrony fizjonomicznych walorów krajobrazu: tereny otwarte wokół wsi wraz z otwarciami krajobrazowymi i przedpolem ekspozycji panoramy wsi

3.	C_1.3	„Lubockie – Brzoza”	Obszar wsi Lubockie oraz okolice stawu Brzoza, gmina Kochanowice. Powierzchnia ok. 1123 ha.	<p>Obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - strefy ochrony przyrodniczych walorów krajobrazu: użytek ekologiczny „Brzoza” wraz z otaczającym go lasem i stawami śródleśnymi i stanowiskiem różanecznika katawbijskiego chronionym w formie powierzchniowego pomnika przyrody. Na terenie użytku ekologicznego ochronie podlega oczko wodne ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin i zwierząt, - strefy ochrony fizjonomicznych walorów krajobrazu: tereny otwarte z przedpołem ekspozycji tradycyjnego układu wsi Lubockie, otwarcia widokowe oraz liczne wodne platformy widokowe
4.	C_1.4	„Cieszowa”	Obszar wsi Cieszowa oraz żwirowiska, gmina Koszęcin. Powierzchnia ok. 360 ha.	<p>Obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - strefy ochrony przyrodniczych walorów krajobrazu: użytek ekologiczny „Żwirowiska w Cieszowej” chroniący ekosystemy hydrogeniczne ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin, - strefy ochrony kulturowych walorów krajobrazu: zabudowa wsi z charakterystycznymi murowanymi domami mieszkalnymi z czerwonej cegły, krytymi dachówką (karpiówką), drewnianym spichlerzem, dawnymi budynkami folwarcznymi z pierwszej połowy XIX w., wpisanymi do rejestru zabytków, czworakami z I poł. XIX w., rządcówką z XIX w., drewnianym kościołem wpisanym do rejestru zabytków z otaczającymi go cmentarzem, kapliczką św. Jana Nepomucena z poł. XIX oraz kirkutem z XVIII w., - strefy ochrony fizjonomicznych walorów krajobrazu: tereny otwarte wokół wsi, w tym przedpole ekspozycji dla cmentarza żydowskiego oraz panoramy Koszęcina
5.	C_1.5	„Dolina Liswarty na odcinku od Taniny do Niwek”	Obszar wzdłuż doliny Liswarty na pograniczu trzech gmin: Ciasna, Herby i Przystajń (także poza Parkiem) . Powierzchnia w granicach Parku ok. 1030 ha.	<p>Obejmuje</p> <ul style="list-style-type: none"> - strefy ochrony przyrodniczych walorów krajobrazu obejmującej dwa rezerваты przyrody „Cisy w Łębkach” i „Cisy nad Liswartą”, będące enklawą obszaru Natura 2000 PLH240027 „Łęgi w lasach nad Liswartą”. W strefie tej ochronie podlega naturalne stanowisko cisa pospolitego, a także przystrumieniowy łęg olszowo-jesionowy, - strefy ochrony fizjonomicznych walorów krajobrazu obejmującej tereny otwarte ciągnące się wzdłuż doliny Liswarty wraz z otwarciami i punktami widokowymi

§ 6. Zaleca się następujący zakres prac związanych z ochroną zasobów abiotycznych i gleb odnoszący się do całego obszaru Parku:

- 1) ograniczenie zanieczyszczenia i degradacji gleb przez:
 - a) nieprzeznaczanie gruntów, na których występują gleby podlegające wyłączeniu z produkcji w rozumieniu ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. 2017, poz. 1161), na cele nierolnicze lub nieleśne,
 - b) odstąpienie od lokalizacji nowych zabudowań w dolinie Liswarty oraz w strefach krawędzi doliny,
 - c) niedopuszczenie do chaotycznego rozwoju zabudowy,
 - d) w terenach przeznaczonych pod zabudowę wykorzystywanie naturalnych form ukształtowania powierzchni i niedopuszczanie do nieodwracalnego przekształcania form terenu,
 - e) tworzenie wolnych przestrzeni między obszarami zabudowy w celu utrzymania kierunku procesów glebotwórczych, właściwych dla danego terenu (np. przemywanie),
 - f) utrzymanie i tworzenie pasów roślinności niskiej i wysokiej wzdłuż dróg i miedz śródpolnych oraz rowów odwadniających na terenach łąk i turzycowisk,
 - g) likwidację, a w uzasadnionych przypadkach, rekultywację nielegalnych miejsc eksploatacji surowców mineralnych i wysypisk odpadów,
 - h) minimalizację zanieczyszczeń atmosfery emitowanych przez indywidualne i lokalne kotłownie oraz obiekty i instalacje przemysłowe,
 - i) usuwanie śmieci pozostawionych przez turystów;
- 2) zahamowanie degradacji gleb hydrogenicznych oraz zapewnienie trwałego funkcjonowania ekosystemów wodnych i od wody zależnych przez:
 - a) odstąpienie od działań powodujących obniżanie zwierciadła wód podziemnych oraz zmiany stosunków wodnych,
 - b) nieprzekształcanie śródleśnych i śródpolnych lokalnych obniżzeń terenu, starorzeczy oraz naturalnych i antropogenicznych oczek wodnych, w wysypiska odpadów stałych lub odstożniki ścieków,
 - c) odstąpienie od nadmiernego poboru wody z cieków, prowadzącego do naruszenia przepływu nienaruszalnego określonego przy zastosowaniu kryterium hydrobiologicznego odrębnie dla każdej rzeki,
 - d) niewprowadzanie nowej zabudowy kubaturowej na obszary dolin rzecznych, która powoduje konieczność umocnienia czy podnoszenia gruntów i ich przystosowanie do zabudowy prowadząc do przekształceń rzeźby terenu, szaty glebowej oraz kierunku i intensywności odpływu wód.

§ 7.1. Zaleca się następujący zakres prac związanych z ochroną lądowych ekosystemów nieleśnych, mający na celu zachowanie rolniczego użytkowania terenu oraz krajobrazu rolniczego, odnoszący się do całego obszaru Parku, gdzie stwierdzono występowanie takich ekosystemów:

- 1) utrzymanie lub przywrócenie powierzchni i struktury trwałych użytków zielonych w tym szczególnie łąkowych siedlisk przyrodniczych oraz kontynuowanie tradycyjnego i ekstensywnego sposobu ich użytkowania, w tym zgodnie z zasadami programu rolnośrodowiskowego w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich, o którym mowa w przepisach odrębnych, między innymi poprzez:
 - a) prowadzenie zabiegów agrotechnicznych zgodnie z wymogami zbiorowisk i zasiedlających je gatunków roślin i zwierząt, poprzez dostosowanie do nich terminów, częstotliwości i technik koszenia,
 - b) prowadzenie ekstensywnego użytkowania kośnego, kośno-pastwiskowego i pastwiskowego trwałych użytków zielonych;
- 2) tworzenie i utrzymywanie miedz, zadrzewień i zakrzaceń śródpolnych oraz innych fragmentów wyłączonych z użytkowania rolniczego;

- 3) utrzymywanie i umożliwienie ewentualnego spontanicznego rozrostu wzdłuż wód pasów roślinności trwałej, krzewiastej lub drzewiastej stanowiących bufory dla zanieczyszczeń biogeochemicznych;
- 4) promowanie wśród rolników hodowli tradycyjnych ras zwierząt gospodarskich, ze szczególnym uwzględnieniem tradycyjnych ras bydła, koni i owiec oraz gatunków i odmian roślin uprawnych, w tym drzew i krzewów owocowych, zgodnie z zasadami programu rolnośrodowiskowego w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich, o którym mowa w przepisach odrębnych;
- 5) opracowanie i wdrożenie programów monitoringu cennych i zagrożonych nieleśnych siedlisk przyrodniczych;
- 6) promowanie rozwoju pozarolniczych funkcji obszarów wiejskich, w tym agroturystyki z wykorzystaniem infrastruktury turystycznej i edukacyjnej Parku.

2. Zaleca się w strefach BK_1 przeciwdziałanie sukcesji zarastających muraw, pastwisk, łąk, w tym śródleśnych, poprzez usuwanie samosiewów drzew i krzewów, a w razie konieczności także karczowanie z usunięciem biomasy, z pozostawieniem kęp drzew i krzewów w dolinach cieków, jako naturalnej zabudowy biologicznej.

3. W odniesieniu do nieleśnych siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony w ramach obszaru o znaczeniu dla Wspólnoty Łęgi w Lasach nad Liswartą PLH240027 położonego w granicach Parku, zakres działań ochronnych określono w § 21, a dla nieleśnych siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony w ramach obszaru o znaczeniu dla Wspólnoty Bagno w Korzonku PLH240029 położonego w granicach Parku w § 26.

§ 8.1. Zaleca się następujący zakres prac związanych z ochroną ekosystemów leśnych dla wszystkich typów własnościowych lasów, mający na celu zachowanie gospodarki leśnej oraz krajobrazu leśnego, odnoszący się do całego obszaru Parku, gdzie stwierdzono występowanie takich ekosystemów:

- 1) realizację zapisów planu urządzenia lasu Nadleśnictw: Herby, Koszęcin, Lubiniec i Złoty Potok oraz planów urządzenia lasu innej własności, poddanych procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko;
- 2) wykonywanie czynności gospodarczych w lasach niepaństwowych w oparciu o zapisy Zasad Hodowli Lasu, Instrukcji Urządzenia Lasu, Instrukcji Ochrony Lasu oraz zapisów planu ochrony dla Parku, regulujących m.in. kwestie pozostawiania przestojów, martwego drewna, tyczenia szlaków zrywkowych itp.;
- 3) pozostawianie w drzewostanach oraz na zrębach kęp starodrzewu z udziałem drzew dziuplastych, martwych i zamierających, o znaczeniu biocenotycznym, wraz z runem i podrostem, a także posuszu liściastego oraz posuszu iglastego, o ile nie stanowią zagrożenie dla zdrowia, życia i mienia ludzi, zagrożenia dla stanu sanitarnego lasów oraz zagrożenia pożarowego lub występują wzdłuż dróg publicznych, dojazdów pożarowych oraz granic z gruntami innej własności. Pozostawiane kępy drzewostanu należy lokalizować w miarę możliwości, w miejscu występowania chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt, jeżeli to nie wywiera negatywnego wpływu na warunki ich życia; niewprowadzanie gatunków obcych, za wyjątkiem poletek łowieckich;

2. Zaleca się w strefach BK_2:

- 1) stopniowe ograniczanie udziału gatunków obcych w lasach, według wskazań programu ochrony przyrody Nadleśnictw Herby, Koszęcin, Lubiniec i Złoty Potok, w tym przede wszystkim usuwanie dębu czerwonego, robinii akacjowej i czeremchy amerykańskiej w ramach planowych zabiegów;
- 2) kontynuowanie sukcesywnej przebudowy drzewostanów celem dostosowania ich do warunków siedliskowych, przy zastosowaniu rębni odpowiednich do siedliska i docelowego składu gatunkowego drzewostanu;
- 3) wyłączenie z użytkowania dobrze zachowanych płatów borów bagienny zaliczonych do siedliska przyrodniczego 91D0 - Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi- -Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii- -Piceetum*) i brzożowo-sosnowe bagienny lasy borealne;
- 4) sadzenie na obrzeżach zakładanych upraw leśnych lub w innych miejscach o odpowiednich warunkach siedliskowych, domieszkowych i biocenotycznych gatunków drzew i krzewów występujących na różnych siedliskach lasów o charakterze naturalnym, zgodnie z zapisami obowiązujących planów urządzenia lasów oraz zasadami ochrony i hodowli lasów;

- 5) stosowanie, tam gdzie jest to możliwe, cięć selekcyjnych o charakterze grupowym (popieranie biogrup), przy pielęgnacji i ochronie drzewostanów;
- 6) preferowanie metod mechanicznych lub biologicznych do zwalczania szkodników owadzych i grzybowych oraz do minimalizowania szkód łowieckich.

3. W odniesieniu do leśnych siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony obszaru o znaczeniu dla Wspólnoty Łęgi w Lasach nad Liswartą PLH240027 położonego w granicach Parku, zakres działań ochronnych określono w § 21, a dla leśnych siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony obszaru o znaczeniu dla Wspólnoty Bagno w Korzonku PLH240029 położonego w granicach Parku w § 26.

§ 9.1. Zaleca się następujący zakres prac związanych z ochroną zasobów i ekosystemów wodnych, odnoszący się do całego obszaru Parku, gdzie stwierdzono występowanie takich zasobów i ekosystemów:

- 1) ochronę obszarów źródłiskowych, poprzez niezmienną sposobu ich użytkowania, a w szczególności trwałego wylesiania lub zamiany użytków zielonych w grunty orne, za wyjątkiem realizacji zadań służących ich ochronie i racjonalnemu udostępnieniu turystycznemu;
- 2) niewylewanie gnojowicy oraz zrezygnowanie z nawożenia w pasie do 100 metrów od stref źródłiskowych i stref ochronnych ujęć wody, brzegów zbiorników lub cieków;
- 3) pozostawienie wzdłuż naturalnych cieków i zbiorników wodnych, kilkumetrowego pasa trzcinowisk, zadrzewień i zakrzaczeń, tworzących naturalną strefę buforową, za wyjątkiem stanowisk cennych siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków związanych z terenami otwartymi;
- 4) przyspieszenie budowy kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków, w tym:
 - a) podłączenie wszelkich nowych oraz istniejących obiektów wytwarzających ścieki bytowe lub technologiczne do sieci kanalizacji sanitarnej,
 - b) uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenach nie objętych dotychczas systemem kanalizacji sanitarnej, poprzez egzekwowanie odprowadzania ścieków do szczelnych zbiorników lub przydomowych oczyszczalni ścieków;
- 5) utrzymanie naturalnego kształtu i przebiegu koryt wszystkich naturalnych cieków w granicach Parku, z wyjątkiem sytuacji wynikających z przepisów odrębnych;
- 6) wyłączenie z konserwacji tych odcinków cieków, które nie są niezbędne dla ochrony przeciwpowodziowej oraz dopuszczenie do ich renaturyzacji;
- 7) niepodejmowanie działań powodujących obniżenie zwierciadła wód podziemnych, w szczególności budowy oraz odbudowy urządzeń drenarskich i rowów odwadniających na łąkach i pastwiskach, w strefach źródłiskowych cieków oraz obszarach podmokłych, za wyjątkiem przypadków uregulowanych przepisami odrębnymi;
- 8) niebudowanie trwałych zbiorników wodnych, za wyjątkiem odtworzenia historycznie istniejących stawów hodowlanych oraz tworzenia zbiorników mających na celu ochronę przyrody, ochronę przeciwpożarową lub przeciwpowodziową;
- 9) składowanie nawozów organicznych i sztucznych oraz pestycydów w miejscach izolowanych od podłoża i uniemożliwiających przesiąkanie substancji chemicznych;
- 10) odstąpienie od zasypywania, osuszania i zaśmiecania lub przekształcania zbiorników wodnych, w tym również okresowo zanikających;
- 11) ograniczenie osuszania obszarów leśnych i utrzymywanie jak największej powierzchni podmokłych siedlisk w lasach (w tym również zbiorników powstających w wyniku działalności bobrów).

2. Zaleca się w strefach BK_3:

- 1) utrzymanie istniejących stawów wraz z ich infrastrukturą hydrotechniczną, zgodnie z obowiązującymi planami gospodarki stawowej;
- 2) niedopuszczanie do całkowitego zarastania stawów roślinnością szuwarową poprzez koszenie trzcinowisk w okresie jesiennym lub zimowym (miesiące: X-II), przy założeniu usuwania każdorazowo nie więcej niż 20% istniejącej powierzchni trzcinowiska, a w sytuacjach grożących całkowitym zarośnięciem, także odmulanie zbiorników;
- 3) wyłączenie z konserwacji rowów melioracyjnych i dopuszczenie do ich powolnej renaturyzacji lub naturalnego zaniku, za wyjątkiem sytuacji uzasadnionych potrzebami ochrony przyrody oraz racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i wodnej, w tym ochrony przed powodzią lub suszą;
- 4) utrzymanie istniejących urządzeń hydrotechnicznych, w tym zwłaszcza mających znaczenie dla zwiększania retencji wodnej obszaru, z uwzględnieniem zapisów § 10.2 dotyczących ich modernizacji umożliwiającej swobodną migrację organizmów wodnych.

3. Zaleca się następujący zakres prac związanych z ochroną organizmów wodnych, w warunkach prowadzonej gospodarki rybackiej:

- 1) uwzględnienie w gospodarce rybackiej potrzeb ochrony gatunków rzadkich, zagrożonych i chronionych oraz objętych lokalnymi i krajowymi programami ochrony czynnej;
- 2) niezarybianie rzek Parku obcymi geograficznie gatunkami ryb, a w przypadku stwierdzenia ich występowania, sukcesywne ich eliminowanie;
- 3) utrzymywanie, przez niezbędne zarybienia rzek Parku, stałego poziomu liczebności gatunków ryb rodzimych, wykazujących stały spadek liczebności populacji.

§ 10.1. Zaleca się następujący zakres prac związanych z ochroną gatunków grzybów, roślin i zwierząt dziko występujących oraz ich siedlisk, odnoszący się do całego obszaru Parku:

- 1) prowadzenie ochrony czynnej gatunków wymagających takich działań, zgodnie z zasadami określonymi w krajowych i międzynarodowych poradnikach ochrony;
- 2) objęcie wszelkiego typu działań ochrony czynnej kontrolą monitoringową, zarówno na etapie wykonywania projektu, jak i po jego zakończeniu;
- 3) kontynuowanie rozpoznawania stanowisk występowania chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt, grzybów i roślin objętych ochroną czynną oraz objęcie ich w miarę potrzeb zadaniami ochronnymi;
- 4) zachowanie, w ramach istniejących możliwości, przy remontach i rozbudowie obiektów budowlanych, w tym również obiektów zabytkowych, siedlisk występowania rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt;
- 5) opracowanie i wdrożenie programu monitoringu gatunków rzadkich i zagrożonych, a także gatunków inwazyjnych, stanowiących zagrożenie dla rodzimej różnorodności biologicznej oraz gatunków konfliktowych;
- 6) w odniesieniu do gatunków objętych ochroną czynną, uczestnictwo w regionalnych lub krajowych programach ochrony;
- 7) ograniczanie populacji inwazyjnych gatunków roślin, w szczególności niecierpka gruczołowego (himalajskiego), barszczu mantegazyjskiego i barszczu Sosnowskiego, a spośród zwierząt – jenota, wizona amerykańskiego oraz szopa pracza, stanowiących zagrożenie dla gatunków rodzimych;
- 8) prowadzenie racjonalnej gospodarki łowieckiej według wieloletnich i rocznych łowieckich planów hodowlanych uwzględniającej:
 - a) dostosowanie liczebności i struktury populacji gatunków łownych, które w wyniku przekształcenia siedlisk nie podlegają naturalnym mechanizmom regulacyjnym, do pojemności siedlisk ich występowania,
 - b) zwalczanie kłusownictwa;
- 9) ograniczenie do niezbędnego minimum używania pestycydów;

- 10) utrzymanie, w przypadku stwierdzenia czynnych stanowisk tego gatunku na terenie Parku, użytkowania gruntów rolnych będących siedliskiem chomika europejskiego oraz towarzyszących im miedz śródpolnych, przy uwzględnieniu ekstensywnego charakteru tego użytkowania i dostosowania terminów prac rolnych do biologii gatunku, m.in. późniejsze i płytsze zorywanie ściernisk;
- 11) w przypadku drzewostanów ubogich w naturalne dziuple, uzupełnianie i zawieszanie nowych budek lęgowych dla ptaków, nietoperzy i pilchowatych oraz ich regularne czyszczenie;
- 12) budowa platform gniazdowych dla bociana białego ;
- 13) pozostawianie w krajobrazie rolniczym starych i martwych lub zamierających drzew i krzewów, za wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi lub mienia;
- 14) zachowanie starodrzewu w obrębie parków, cmentarzy, miejscowości, oraz posesji, za wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi lub mienia;
- 15) zachowanie istniejących zadrzewień przydrożnych, w tym zwłaszcza o charakterze alei oraz uzupełnianie braków poprzez nowe nasadzenia, za wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi lub mienia;
- 16) uwzględnianie obecności cennych gatunków w budynkach (np. strychy kościołów, starych i porzuconych domów) na etapie planowania prac remontowych i konserwatorskich;
- 17) tworzenie stref ochronnych wokół gniazd gatunków „strefowych”;
- 18) ochrona kolonii rozrodczej czapli siwej na terenie Nadleśnictwa Lubliniec, w wydzieleniu leśnym 175c;
- 19) ograniczenie osuszania obszarów leśnych i utrzymywanie jak największej powierzchni podmokłych siedlisk w lasach (w tym również zbiorników powstających w wyniku działalności bobrów);
- 20) niedopuszczanie do zasypywania, osuszania i zaśmiecania lub przekształcania zbiorników wodnych, w tym również astatycznych, okresowo zanikających;
- 21) niezarybianie naturalnych drobnych zbiorników wodnych;
- 22) stosowanie ogrodzeń z ażurowymi podstawami umożliwiającymi migrację drobnym gatunkom zwierząt;
- 23) budowę przejść pod jezdniami wraz z odpowiednimi płótkami naprowadzającymi, umożliwiającymi migrację drobnych zwierząt w miejscach ich częstego rozjeżdżania przez pojazdy.

2. Zaleca się w strefach BK_5.1 modernizację istniejących lub budowę nowych przepławek, obejść i bystrotoków umożliwiających swobodną migrację organizmów wodnych.

3. W odniesieniu do gatunków będących przedmiotami ochrony obszaru o znaczeniu dla Wspólnoty Łęgi w Lasach nad Liswartą PLH240027 położonego w granicach Parku, zakres działań ochronnych określono w § 21, a dla gatunków będących przedmiotem ochrony obszaru o znaczeniu dla Wspólnoty Bagno w Korzonku PLH240029 położonego w granicach Parku w § 26.

§ 11.1. Zaleca się następujący zakres prac związanych z ochroną wartości krajobrazowych, w tym krajobrazu kulturowego oraz ochrony obiektów dziedzictwa kulturowego, odnoszący się do całego obszaru Parku:

- 1) ochronę i kształtowanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego, w tym zachowanie typowego, skoncentrowanego charakteru układów ruralistycznych;
- 2) ochronę i odtwarzanie zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych oraz ochronę drzew w obrębie zieleni komponowanej, wsi i zagród, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków rodzimych, o ile nie stanowią one zagrożenia dla ludzi i mienia;
- 3) utrzymanie i odtwarzanie sadów przydomowych, ze szczególnym uwzględnieniem tradycyjnych odmian drzew i krzewów owocowych;
- 4) usuwanie, przebudowę lub zastąpienie zielenią, dysharmonijnych elementów zagospodarowania, o ile takie działania nie stoją w sprzeczności z przepisami odrębnymi;

- 5) sporządzenie w trakcie wykonywania studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin na terenie Parku analizy parametrów urbanistyczno-architektonicznych dla każdej miejscowości odrębnie, z określeniem cech charakterystycznych i w oparciu o nie realizację zabudowy;
- 6) zachowanie tradycyjnych elementów kultury materialnej i niematerialnej;
- 7) zabezpieczenie przed zniszczeniem lub rewitalizację obiektów zabytkowych przy jednoczesnym dopuszczeniu ich adaptacji do nowych funkcji;
- 8) utrzymanie istniejącej zabudowy o wartości historycznej, w tym także budynków gospodarczych oraz tradycyjnych elementów zagospodarowania terenu we właściwym stanie technicznym i funkcjonalnym;
- 9) wzmożenie kontroli w zakresie zachowania lub przywracania ładu przestrzennego w krajobrazie oraz stały nadzór nad przestrzeganiem dyscypliny budowlanej;
- 10) niebudowanie ogrodzeń z betonowych elementów prefabrykowanych, preferowanie ogrodzeń drewnianych w tym ze sztachet, desek lub z lokalnego kamienia, przy ogrodzeniach wprowadzanie zieleni – żywopłotów lub pnączy, z wykorzystaniem gatunków rodzimych; stosowanie ogrodzeń o harmonijnym charakterze w obrębie miejscowości (kolor, wysokość, materiał); konstrukcja ogrodzeń z prześwitami umożliwiającymi przejścia dla drobnych ssaków, płazów i gadów;
- 11) zainicjowanie przez służby Parku opracowania studium architektonicznego dla terenu Parku określającego katalog postulowanych rozwiązań architektonicznych w odniesieniu do podstawowych rodzajów zabudowy oraz wybranych obiektów małej architektury;
- 12) zainicjowanie przez służby Parku opracowania katalogu ogrodów przydomowych, określającego tradycyjne wzorce ogrodów i ich współczesne adaptacje oraz zasady postulowanego doboru gatunkowego roślin ozdobnych, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków rodzimych;
- 13) rozwinięcie współpracy pomiędzy służbami ochrony przyrody a Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, samorządami gminnymi oraz innymi organizacjami i osobami fizycznymi w zakresie ochrony zabytków kultury materialnej i niematerialnej;
- 14) ustanawianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego stref ochrony konserwatorskiej obejmujących obiekty wpisane do rejestru lub ewidencji zabytków, strefy ochrony ekspozycji lub krajobrazu oraz ochrony archeologicznej;
- 15) ustanawianie społecznych opiekunów do opieki nad cennymi obiektami kultury i promowanie ich działalności;
- 16) wyeksponowanie i właściwe wykorzystanie elementów dziedzictwa kulturowego do celów dydaktycznych, edukacyjnych i naukowych oraz do promocji Parku, w tym poprzez ustawienie stosownych tablic informacyjnych, pod warunkiem zgodności z wytycznymi i zaleceniami konserwatorskimi.

2. Zaleca się w strefie BK_5.2.1 obejmującej zespół kościoła parafialnego z otoczeniem we wsi Boronów (gm. Boronów):

- 1) prowadzenie konserwacji kościoła, bramki i kaplicy św.; Jana Nepomucena, zgodnie z zasadami konserwatorskimi;
- 2) zachowanie starodrzewu, poza drzewami suchymi, chorymi i zagrażającymi bezpieczeństwu ludzi i mienia;
- 3) wykorzystywanie do ewentualnych nasadzeń rodzimych gatunków i odmian drzew i krzewów;
- 4) w wypadku poszerzenia cmentarza, pozostawienie znaczących fragmentów istniejącego ogrodzenia lub innego jednoznacznego zaznaczenia jego dotychczasowej granicy;
- 5) zachowanie historycznych nagrobków, w tym powstałych przed 1939 r.;
- 6) odstąpienie od lokalizacji w obrębie ogrodzenia nowych obiektów, poza wynikającymi z wymogów kultu, o niewielkich gabarytach, po uzgodnieniu z organem właściwym w sprawach ochrony zabytków;
- 7) kształtowanie zabudowy wg następujących zasad:

- a) ograniczenie wysokości ewentualnych obiektów kubaturowych lokalizowanych pomiędzy cmentarzem a ul. Wolności do 1 kondygnacji i 3,5 m od poziomu terenu do okapu;
- b) stosowanie na elewacjach i dachach tradycyjnych materiałów budowlanych i wykończeniowych,
- c) stosowanie dachów symetrycznych, 2- lub 4- spadowych (dopuszczalne także naczółkowe i półszczytowe), o nachyleniu głównych połaci w granicach 40-45°.

3. Zaleca się w strefie BK_5.2.2 obejmującej zespół pofolwarczny we wsi Boronów (gm. Boronów):

- 1) utrzymanie historycznego układu zespołu;
- 2) niewprowadzanie ogrodzeń i nowych obiektów w granicach dawnego dziedzica oraz między zachowanymi budynkami dawnego folwarku, z zastrzeżeniem podpunktu 3;
- 3) dopuszczenie lokalizacji ewentualnych nowych obiektów jedynie na miejscu rozebranego budynku w północnej pierzei dziedzica, w historycznej linii zabudowy, z wykorzystaniem tradycyjnych materiałów budowlanych i zachowaniem gabarytów budynku i spadków dachu nawiązujących do zachowanych obiektów pofolwarcznych;
- 4) prowadzenie się konserwacji budynków okalających dziedziniec;
- 5) zachowanie starodrzewu, poza drzewami suchymi, chorymi i zagrażającymi bezpieczeństwu ludzi i mienia;
- 6) wykorzystywanie do ewentualnych nasadzeń rodzimych gatunków i odmian drzew i krzewów;

4. Zaleca się w strefie BK_5.2.3 obejmującej obszar występowania reliktywów eksploatacji rud żelaza na północ od wsi Zumpy (gm. Boronów) identyfikację oraz zachowanie kopców pozostałych po szybikowej eksploatacji rud żelaza.

5. Zaleca się w strefie BK_5.2.4 obejmującej historyczne drogi w obrębie Parku (gm. Boronów, gm. Herby, gm. Kochanowice, gm. Koszęcin), w tym: dawną drogę graniczną, pierwotny przebieg drogi Boronów-Częstochowa, drogę gospodarczą Górny Dwór-Lipowiec-Cielec, drogę po śladzie dawnej kolejki leśnej, zespół dróg dawnego majątku Koszęcin w rejonie Króliczej Górki i Dołów, dawną drogę Lubliniec-Częstochowa, tzw. Napoleońską, zespół dróg śródpolnych majątku Cieszowa oraz drogę dojazdową do dawnej leśniczówki Cielec:

- 1) zachowanie przebiegu dróg w terenie, także w przypadku prowadzenia procesów scaleniowych, modernizacji układu komunikacyjnego itp.;
- 2) uczytelnienie przebiegu dróg poprzez uzupełnienie poza obszarami leśnymi zadrzewień przydrożnych o tradycyjnym składzie gatunkowym: dąb, klon, lipa, ew. brzoza.

6. Zaleca się w strefie BK_5.2.5 obejmującej cmentarz ewangelicki w Molnej (gm. Ciasna):

- 1) prowadzenie konserwacji zachowanych nagrobków oraz uczytelnienie zarysów fundamentów dawnego kościoła;
- 2) niewprowadzanie nowych obiektów;
- 3) zachowanie starodrzewu, poza drzewami suchymi, chorymi i zagrażającymi bezpieczeństwu ludzi i mienia;
- 4) odtworzenie ogrodzenia cmentarnego.

7. Zaleca się w strefie BK_5.2.6 obejmującej zespół zorganizowanej zabudowy z lat 30. i 40. XX w. w Molnej (gm. Ciasna):

- 1) zachowanie układu przestrzennego zespołu – wzajemnego usytuowania budynków mieszkalnych i towarzyszących oraz bryły i kształtu dachów budynków mieszkalnych;
- 2) niewprowadzanie w granicach zespołu nowych obiektów w strefie do 5 m. od strony frontowej budynków;
- 3) wykorzystywanie do ewentualnych nasadzeń rodzimych gatunków i odmian drzew i krzewów;

8. Zaleca się w strefie BK_5.2.7 obejmującej układ przestrzenny centrum wsi Zborowskie (gm. Ciasna):

- 1) prowadzenie konserwacji obiektów zabytkowych, zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi;

- 2) zachowanie tradycyjnej szerokości ulicy, linii regulacyjnych, linii zabudowy oraz istniejącej struktury podziałów własnościowych w wypadku wymiany kubatury i zabudowy działek wolnych;
 - 3) kształtowanie zabudowy wg następujących zasad:
 - a) ograniczenie wysokości budynków lokalizowanych w pierzejach ulic do 4 m od poziomu terenu do linii okapu i do 1 kondygnacji, plus ewentualnie użytkowe poddasze,
 - b) stosowanie dachów symetrycznych dwuspadowych i naczółkowych, w układzie kalenicowym, przy nachyleniu połaci 35-45° z dopuszczeniem lukarn, facjat, okien połaciowych,
 - c) ustalenie poziomu 0,00 budynku nie wyżej niż 0,8 m ponad poziom terenu,
 - d) stosowanie na elewacjach i dachach tradycyjnych materiałów budowlanych i wykończeniowych;
 - 4) zachowanie historycznych elementów wystroju architektonicznego oraz elementów małej architektury;
 - 5) zachowanie układu cmentarza oraz historycznych nagrobków, w tym powstałych przed 1939 r.;
 - 6) zachowanie starodrzewu, poza drzewami suchymi, chorymi i zagrażającymi bezpieczeństwu ludzi i mienia;
9. Zaleca się w strefie BK_5.2.8 obejmującej zespół pofolwarczny we wsi Hadra (gm. Herby):
- 1) prowadzenie konserwacji zachowanych obiektów zabytkowych, w tym ogrodzeń;
 - 2) zachowanie historycznego układu zespołu i lokalizacji ewentualnych nowych obiektów w zgodzie z tym układem oraz z dostosowaniem ich architektury do obiektów zabytkowych;
 - 3) zachowanie starodrzewu, poza drzewami suchymi, chorymi i zagrażającymi bezpieczeństwu ludzi i mienia oraz powojennymi nasadzeniami topolowymi;
 - 4) wykorzystywanie do nasadzeń rodzimych gatunków i odmian drzew i krzewów.
10. Zaleca się w strefie BK_5.2.9 obejmującej zespół pofabryczny we wsi Mochała (gm. Herby):
- 1) prowadzenie konserwacji budynku administracyjno-mieszkalnego, z dopuszczeniem jego adaptacji;
 - 2) zachowanie starodrzewu, poza drzewami suchymi, chorymi i zagrażającymi bezpieczeństwu ludzi i mienia;
 - 3) ewentualne lokalizowanie nowych obiektów oraz nowych nasadzeń jedynie na podstawie koncepcji obejmującej cały teren uzgodnionej z organem właściwym w sprawach ochrony zabytków.
11. Zaleca się w strefie BK_5.2.10 obejmującej zespół przestrzenny głównego placu w Lisowie (gm. Herby):
- 1) prowadzenie konserwacji zachowanych obiektów zabytkowych;
 - 2) zachowanie starodrzewu, poza drzewami suchymi, chorymi i zagrażającymi bezpieczeństwu ludzi i mienia;
 - 3) wykorzystywanie do nasadzeń rodzimych gatunków i odmian drzew i krzewów.
12. Zaleca się w strefie BK_5.2.11 obejmującej miejsce po cmentarzu i kościele w Lisowie (gm. Herby):
- 1) prowadzenie konserwacji zachowanego krzyża żeliwnego;
 - 2) niewprowadzanie nowej zabudowy i jakichkolwiek nadziemnych obiektów i urządzeń technicznych za wyjątkiem ewentualnie niewielkiej kaplicy;
 - 3) wykorzystywanie do nasadzeń rodzimych gatunków i odmian drzew i krzewów.
13. Zaleca się w strefie BK_5.2.12 obejmującej obszar zainwestowania z przełomu XIX-XX wieku w Herbach przy ul. Lublinieckiej (gm. Herby):
- 1) prowadzenie konserwacji zachowanych obiektów historycznych;
 - 2) w przypadku wprowadzania nowych obiektów lub przebudowy obiektów istniejących dostosowanie ich charakteru do obiektów historycznych poprzez:

- a) dostosowanie wysokości do wysokości budynków historycznych,
- b) kalenicowe sytuowanie obiektów,
- c) stosowanie dachów dwuspadowych o nachyleniu ok. 15° lub naczółkowych o nachyleniu 40-45° lub niesymetrycznych z nachyleniem połaci frontowej min.70°,
- d) stosowanie tradycyjnych materiałów elewacyjnych i dachowych.

14. Zaleca się w strefie BK_5.2.13 obejmującej plac wiejski z otaczającymi obiektami i cmentarzem w Olszynie (gm. Herby):

- 1) w przypadku wprowadzania nowych obiektów lub przebudowy obiektów istniejących dostosowanie ich charakteru do obiektów historycznych poprzez:
 - a) ograniczenie wysokości do jednej kondygnacji,
 - b) dwuspadowe lub naczółkowe dachy o nachyleniu 40 - 45°,
 - c) stosowanie tradycyjnych materiałów elewacyjnych i dachowych;
- 2) zachowanie starodrzewu, poza drzewami suchymi, chorymi i zagrażającymi bezpieczeństwu ludzi i mienia;
- 3) zachowanie historycznych nagrobków w tym powstałych przed 1939 r.

15. Zaleca się w strefie BK_5.2.14 obejmującej historyczne zadrzewienia przydrożne między miejscowościami Kalina-Olszyna-Zumpy (gm. Herby):

- 1) utrzymanie historycznych zadrzewień przydrożnych, poza drzewami suchymi, chorymi i zagrażającymi bezpieczeństwu ludzi i mienia. W wypadku modernizacji drogi i konieczności jej poszerzenia dopuszcza się wycięcie jednego rzędu drzew, pod warunkiem nasadzenia nowego w odległości wynikającej z przepisów odrębnych;
- 2) uzupełnienie luk nowymi nasadzeniami.

16. Zaleca się w strefie BK_5.2.15 obejmującej rów przeciwczołgowy (na północ od Herbów) stanowiący fragment zespołu fortyfikacji polowych z okresu II wojny światowej (gm. Herby):

- 1) zachowanie rowów w terenie oraz w miarę możliwości zaznaczenie w terenie zatartych fragmentów ich przebiegu;
- 2) odstąpienie od obsadzania dna i skarp.

17. Zaleca się w strefie BK_5.2.16 obejmującej układ przestrzenny wsi Kochanowice (gm. Kochanowice):

- 1) zachowanie istniejącego układu ulic i placów;
- 2) zachowanie historycznych podziałów i linii zabudowy;
- 3) w przypadku wprowadzania nowych obiektów lub przebudowy obiektów istniejących dostosowanie ich charakteru do obiektów historycznych poprzez:
 - a) ograniczenie wysokości budynków lokalizowanych w pierzejach ulic i placów do dwu kondygnacji, z poziomem „0,00” nie wyżej niż 0,8 m powyżej poziomu terenu,
 - b) stosowanie dachów wysokich, z nachyleniem połaci frontowej w granicach 35-45°,
 - c) usytuowanie budynków frontowych – kalenicowe;
- 4) zachowanie przedogródków z tradycyjną formą ogrodzenia;
- 5) stosowanie tradycyjnych materiałów budowlanych i wykończeniowych;
- 6) zachowanie i konserwację tradycyjnych elementów wystroju architektonicznego;
- 7) zachowanych tradycyjnych elementów małej architektury;

- 8) zachowanie starodrzewu, poza drzewami suchymi, chorymi i zagrażającymi bezpieczeństwu ludzi i mienia;
18. Zaleca się w strefie BK_5.2.17 obejmującej zespół pałacowy w Kochanowicach:
- 1) prowadzenie konserwacji zachowanych obiektów historycznych;
 - 2) zachowanie starodrzewu, poza drzewami suchymi, chorymi i zagrażającymi bezpieczeństwu ludzi i mienia;
 - 3) wykorzystywanie do nasadzeń rodzimych gatunków i odmian drzew i krzewów.
 - 4) przed przystąpieniem do jakichkolwiek prac inwestycyjnych w granicach strefy opracowanie i uzgodnienie z organem właściwym w sprawach ochrony zabytków, co najmniej koncepcji zagospodarowania obejmującej cały teren;
 - 5) stosowania, w wypadku budowy nowych obiektów lub remontu istniejących, tradycyjnych materiałów budowlanych i wykończeniowych.
19. Zaleca się w strefie BK_5.2.18 obejmującej cmentarz parafialny w Kochanowicach (gm. Kochanowice):
- 1) zachowanie historycznego układu cmentarza;
 - 2) zachowanie starodrzewu, poza drzewami suchymi, chorymi i zagrażającymi bezpieczeństwu ludzi i mienia;
 - 3) prowadzenie konserwacji zachowanych zabytkowych obiektów architektonicznych kostnicy i kaplicy;
 - 4) zachowanie historycznych nagrobków, w tym powstałych przed 1939 r.
20. Zaleca się w strefie BK_5.2.19 obejmującej zespół gospodarczych zabudowań podworskich w Kochanowicach (gm. Kochanowice):
- 1) w przypadku wprowadzania nowych obiektów lub przebudowy obiektów istniejących zachowanie tradycyjnego układu zespołu zabudowań oraz dostosowanie gabarytów, kształtu i wykończenia obiektów do istniejącej zabudowy historycznej;
 - 2) prowadzenie konserwacji zachowanych obiektów;
 - 3) zachowanych i konserwacja tradycyjnych elementów wystroju architektonicznego;
 - 4) stosowania, w wypadku budowy nowych obiektów lub remontu istniejących, tradycyjnych materiałów budowlanych i wykończeniowych.
21. Zaleca się w strefie BK_5.2.20 obejmującej zespół kościoła parafialnego w Kochanowicach (gm. Kochanowice):
- 1) prowadzenie konserwacji budynku kościoła zgodnie z zatwierdzonym programem prac konserwatorskich;
 - 2) zachowanie starodrzewu, poza drzewami suchymi, chorymi i zagrażającymi bezpieczeństwu ludzi i mienia;
 - 3) wykorzystywanie do nasadzeń rodzimych gatunków i odmian drzew i krzewów;
 - 4) niewprowadzanie nowych obiektów, za wyjątkiem obiektów o charakterze małej architektury, których lokalizacja wynika z potrzeb kultu, po uzgodnieniu ich formy i lokalizacji z organem właściwym w sprawach ochrony zabytków.
22. Zaleca się w strefie BK_5.2.21 obejmującej zespół leśniczówki Lubockie (gm. Kochanowice):
- 1) zachowanych i konserwacja tradycyjnych elementów wystroju architektonicznego;
 - 2) prowadzenie konserwacji zachowanych obiektów zabytkowych zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi;
 - 3) zachowanie tradycyjnych elementów małej architektury;
 - 4) zachowanie starodrzewu, poza drzewami suchymi, chorymi i zagrażającymi bezpieczeństwu ludzi i mienia.
23. Zaleca się w strefie BK_5.2.22 obejmującej dawny folwark w Aleksandrii - przysiółek Żabia (gm. Konopiska):
- 1) zachowanie starodrzewu, poza drzewami suchymi, chorymi i zagrażającymi bezpieczeństwu ludzi i mienia;

- 2) odtworzenie alei dojazdowej od południa oraz uzupełnienie nasadzeń alei dojazdowej od strony wschodniej z wykorzystywaniem do nasadzeń rodzimych gatunków i odmian drzew.
24. Zaleca się w strefie BK_5.2.23 obejmującej dawny folwark w Cieszowej utrzymanie ścisłej ochrony konserwatorskiej (gm. Koszęcin).
25. Zaleca się w strefie BK_5.2.24 obejmującej cmentarz katolicki przy kościele w Cieszowej (gm. Koszęcin):
- 1) zachowanie historycznego układu cmentarza;
 - 2) zachowanie starodrzewu, poza drzewami suchymi, chorymi i zagrażającymi bezpieczeństwu ludzi i mienia;
 - 3) zachowanie zabytkowych obiektów architektonicznych;
 - 4) zachowanie historycznych nagrobków, w tym powstałych przed 1939 r.;
 - 5) otoczenie terenu zielenią osłonową, z wykorzystywaniem do nasadzeń rodzimych gatunków i odmian drzew i krzewów.
26. Zaleca się w strefie BK_5.2.25 obejmującej cmentarz żydowski w Cieszowej (gm. Koszęcin):
- 1) zachowanie bramy i istniejących macew;
 - 2) ogrodzenie cmentarza.
27. Zaleca się w strefie BK_5.2.26 obejmującej zespół młyna wodnego w Klucznie (gm. Przystajń):
- 1) prowadzenie konserwacji obiektów zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi;
 - 2) w przypadku wprowadzania nowych obiektów lub przebudowy obiektów istniejących dostosowanie miejsc ich usytuowania, bryły oraz materiałów budowlanych i wykończeniowych do istniejących obiektów istniejących;
 - 3) zachowanie starodrzewu, poza drzewami suchymi, chorymi i zagrażającymi bezpieczeństwu ludzi i mienia.

Rozdział 5

Obszary udostępniane dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, amatorskiego połowu ryb i dla innych form gospodarowania oraz sposoby korzystania z tych obszarów

§ 12.1. Dla celów naukowych udostępnia się cały obszar Parku, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej oraz określa się następujące sposoby korzystania:

- 1) powiadomienie i uzyskanie zgody właściciela lub zarządzającego danym obiektem lub terenem w przypadku prowadzenia badań na obszarze Parku;
 - 2) współdziałanie instytucji i osób prowadzących badania naukowe z dyrektorem Parku oraz innymi jednostkami zarządzającymi lub sprawującymi nadzór nad obszarem badań, w tym udostępnianie im uzyskanych wyników badań oraz wynikających z nich wniosków końcowych, za zgodą autorów oraz zachowaniem i poszanowaniem praw autorskich wynikających z przepisów odrębnych.
2. Dla celów edukacyjnych udostępnia się cały obszar Parku, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej oraz określa się następujące sposoby korzystania:
- 1) tworzenie infrastruktury np. takiej jak czatownie i wieże, umożliwiającej prowadzenie obserwacji przyrodniczych, zwłaszcza ptaków, uzupełnionej tablicami dydaktycznymi, po uzyskaniu zgody właściciela, zarządcy lub sprawującego nadzór nad danym obszarem;
 - 2) prowadzenie edukacji związanej z ochroną przyrody i krajobrazu, polegającej na włączaniu uczestników w działania na rzecz przywracania lub utrzymania walorów przyrodniczych, kulturowych, turystycznych, w tym m.in. w inwentaryzacje przyrodnicze, projektowanie, wykonywanie i konserwowanie ścieżek edukacyjnych i szlaków turystycznych;

- 3) prowadzenie aktywnej edukacji historyczno-kulturowej polegającej m.in. na uczestniczeniu w rekonstrukcji ważnych wydarzeń historycznych oraz spotkaniach ze świadkami lub osobami osobiście związanymi z tymi wydarzeniami.
3. Dla celów turystycznych i rekreacyjnych oraz amatorskiego połowu ryb udostępnia się cały obszar Parku, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej oraz określa się następujące sposoby korzystania:
- 1) zaleca się na terenie Parku rozwijanie następujące rodzajów turystyki:
 - a) turystyka poznawcza: ekoturystyka, krajoznawcza, ornitologiczna, geoturystyka, w tym realizowana z wykorzystaniem zasobów i bazy Parku, Lasów Państwowych i innych podmiotów zajmujących się organizacją tego rodzaju turystyki,
 - b) turystyka kwalifikowana: piesza, wodna, rowerowa i konna, realizowana głównie w oparciu o sieć wyznaczonych szlaków,
 - c) turystyka wypoczynkowa: pobytowa, weekendowa, agroturystyka, realizowana w oparciu o istniejącą i sukcesywnie rozwijaną i modernizowaną bazę noclegową i żywieniową;
 - 2) dopuszcza się do amatorskiego połowu ryb wszystkie zbiorniki i ciek wodne Parku należące do Skarbu Państwa, z wyjątkiem akwenów wyłączonych z użytkowania rybackiego na podstawie przepisów odrębnych;
 - 3) dopuszcza się biwakowanie jedynie w miejscach do tego wyznaczonych lub innych miejscach po uzyskaniu zgody właściciela lub zarządzającego terenem, przy przestrzeganiu przepisów odrębnych;
 - 4) utrzymuje się przebieg istniejących szlaków turystyki pieszej, kajakowej, rowerowej i ścieżek edukacyjnych oraz zaleca się renowację i uzupełnienie towarzyszących im elementów infrastruktury turystycznej;
 - 5) dopuszcza się korekty przebiegu istniejących szlaków turystycznych i ścieżek edukacyjnych, w szczególności tam, gdzie wymaga tego ograniczenie negatywnego wpływu ruchu turystycznego na środowisko;
 - 6) zaleca się rozwój elementów zagospodarowania turystycznego, w tym tablic informacyjnych i drogowych znaków informacyjnych oraz innych elementów małej architektury i innych niewielkich obiektów przeznaczonych dla obsługi ruchu turystycznego, zwłaszcza w miejscach jego koncentracji, przy głównych ciągach komunikacyjnych w Parku oraz w punktach eksponowania walorów Parku;
 - 7) zaleca się wyposażenie nowych szlaków turystycznych i ścieżek edukacyjnych w odpowiednią infrastrukturę towarzyszącą, w tym miejsca odpoczynku z zadaszeniem, kładki, pomosty, wieże widokowe, itp., z uwzględnieniem wymogów ochrony walorów przyrodniczych i krajobrazowych;
 - 8) zaleca się stałe podnoszenie standardu technicznego bazy noclegowej i gastronomicznej, parkingów, przystani oraz innych elementów infrastruktury turystycznej oraz likwidację lub modernizację obiektów dysharmonijnych w krajobrazie.
4. Do celów gospodarki rolnej udostępnia się szczególnie strefy BS_1 i BK_1 oraz pozostałe obszary Parku, gdzie istnieją odpowiednie warunki do jej prowadzenia, a realizacja nie zagraża celom ochrony Parku oraz o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej. Szczegółowe zalecenia do korzystania wynikające z planu ochrony dla Parku określono w § 7.
5. Do celów gospodarki leśnej udostępnia się szczególnie strefy BS_2 i BK_2 oraz pozostałe obszary Parku, gdzie istnieją odpowiednie warunki do jej prowadzenia, a realizacja nie zagraża celom ochrony Parku oraz o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej. Szczegółowe zalecenia do korzystania wynikające z planu ochrony dla Parku określono w § 8.
6. Dla celów rozwoju zainwestowania udostępnia się obszary wskazane w § 13 i 14 oraz określa się zawarte w tych paragrafach szczególne sposoby korzystania, wynikające z planu ochrony Parku.

Rozdział 6

Ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin Blachownia, Boronów, Ciasna, Herby, Kochanowice, Konopiska, Koszęcin, Panki, Przystajń, Starcza, Woźniki i Wręczyca Wielka, do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w obrębie tych gmin oraz do planu przestrzennego zagospodarowania województwa śląskiego dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych

§ 13.1. Ustala się następujące zasady do uwzględnienia w nowych studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin: Blachownia, Boronów, Ciasna, Herby, Kochanowice, Konopiska, Koszęcin, Panki, Przystajń, Starcza, Woźniki i Wręczyca Wielka, dotyczące eliminacji zagrożeń wewnętrznych, obowiązujące na terenie całego Parku:

- 1) lokalizowania zainwestowania wymagającego zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne wyłącznie w granicach:
 - a) stref dopuszczalnego zainwestowania – BK_4, wyznaczonych w planie ochrony, z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych, w tym obowiązującego w Parku zakazu zabudowy w odległości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - b) obszarów wyznaczonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz zgodnie z określonym w nich przeznaczeniem, dla których sporządzone zostały miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, o ile lokalizacja nie jest sprzeczna z przepisami odrębnymi oraz z zastrzeżeniem zapisów § 14 ust. 3;
- 2) niedopuszczania do rozwoju innych układów urbanistycznych, niż realizowanych w granicach obszarów o których mowa w pkt 1, niepowiązanych przestrzennie z historycznie ukształtowanymi układami wsi i niedowiązujących do nich pod względem funkcjonalnym i strukturalnym, w szczególności w zakresie funkcji terenu, wielkości działek, udziału terenów biologicznie czynnych, kubatury i architektury budynków mieszkalnych, usługowych, produkcyjnych i gospodarczych i innych elementów zagospodarowania;
- 3) dążenia przy planowaniu nowego zainwestowania do nierozpraszania zabudowy i uzupełniania w pierwszej kolejności w lukach między zabudową;
- 4) zachowania, przy kwalifikowaniu gruntów rolnych i leśnych do zmiany użytkowania, w możliwie największym stopniu różnorodności biologicznej i krajobrazowej Parku, w tym poprzez wyłączenie z zainwestowania terenów najcenniejszych przyrodniczo, w tym enklaw łąk śródleśnych;
- 5) wyłączenia z zabudowy obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, za wyjątkiem infrastruktury związanej z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym;
- 6) wyłączenia z zabudowy stref krawędzi doliny Liswarty oraz obszarów, które wymagałyby przystosowania do zabudowy poprzez umocnienie czy podnoszenie gruntów;
- 7) opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących co najmniej całość terenów nieleśnych gmin położonych w granicach Parku, z zastrzeżeniem, że plany te powinny uwzględniać całe sołectwa lub ich fragmenty położone w granicach Parku. W szczególności opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących strefy C_1, uwzględniających potrzebę zachowania szczególnych walorów krajobrazowych;
- 8) uwzględnienia lokalizacji obszarów cennych przyrodniczo proponowanych do ochrony, wskazanych w § 5 pkt 1;
- 9) przy wyznaczaniu terenów przeznaczonych do zalesień:
 - a) tworzenia zwartych kompleksów leśnych o racjonalnej granicy polno-leśnej, a także tworzenia zwanego systemu przyrodniczego, łącznie z innymi obszarami o funkcjach ekologicznych,
 - b) przyjęcia za obszary dopuszczalnych zalesień terenów łączących istniejące kompleksy leśne, które spełniają lub potencjalnie mogą spełniać funkcje tras migracji dla zwierząt,

- c) wyłączenie z zalesień siedlisk występowania chronionych gatunków grzybów, roślin i zwierząt, a w miarę możliwości także łąk zmiennowilgotnych, łąk wilgotnych i łąk świeżych, a także stref C_1.

2. Zasady, o których mowa w ust. 1, obowiązują także w przypadku dokonywania zmian studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, obowiązujących w dniu wejścia w życie uchwały.

§ 14.1. Ustala się następujące zasady do uwzględnienia w przypadku wprowadzania zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w dniu wejścia w życie uchwały, dotyczące eliminacji zagrożeń wewnętrznych, obowiązujące na terenie całego Parku, w granicach gmin: Blachownia, Boronów, Ciasna, Herby, Kochanowice, Konopiska, Koszęcin, Panki, Przystajń, Starcza, Woźniki i Wręczyca Wielka:

- 1) utrzymania jako preferowanego dotychczasowego przeznaczenia terenu do zainwestowania oraz dopuszczenie następującego przeznaczenia:
 - a) tereny zabudowy zagrodowej,
 - b) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz mieszkaniowo-usługowej,
 - c) tereny rekreacji indywidualnej,
 - d) tereny usługowe, produkcyjne lub produkcyjno-usługowe nieuciążliwe, to jest inne niż mogące powodować negatywne oddziaływanie na otoczenie wynikające z przekroczenia standardów środowiskowych określonych w przepisach odrębnych, powodowane między innymi emisją pyłów i gazów, odorów, hałasu, promieniowania lub o uciążliwości ograniczonej do granicy działki,
 - e) tereny eksploatacji surowców mineralnych –na terenach złóż obecnie eksploatowanych zgodnie z obowiązującymi przepisami lub w obrębie złóż udokumentowanych, o ile jest to zgodne z przepisami odrębnymi;
 - 2) w przypadku utrzymania dotychczasowego przeznaczenia terenu, obowiązkowego zastosowania warunków architektoniczno-urbanistycznych zabudowy określonych w ust. 2, z dopuszczeniem utrzymania dotychczasowej intensywności zainwestowania, w tym: minimalnej powierzchni działki, minimalnej powierzchni biologicznie czynnej oraz wysokości zabudowy;
 - 3) w przypadku nowego przeznaczenia terenu, obowiązkowego zastosowania warunków architektoniczno-urbanistycznych określonych w ust. 2;
 - 4) w przypadku wprowadzenia wtórnych podziałów nieruchomości obowiązującego standardów określonych w ust. 2 dla poszczególnych funkcji terenu;
 - 5) strefowania zabudowy w granicach wyznaczonych obszarów do zainwestowania;
 - 6) utrzymania dotychczasowych ustaleń planistycznych obowiązujących dla obszarów i obiektów objętych ochroną na podstawie zapisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody i ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, o ile nie jest to sprzeczne z przepisami odrębnymi,
2. Ustala się następujące zasady dotyczące standardów urbanistyczno-architektonicznych, do uwzględnienia w nowych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dla terenów zabudowy, dotyczące eliminacji zagrożeń wewnętrznych, obowiązujące na terenie całego Parku w granicach gmin: Blachownia, Boronów, Ciasna, Herby, Kochanowice, Konopiska, Koszęcin, Panki, Przystajń, Starcza, Woźniki i Wręczyca Wielka:
- a) nieprzekraczalna linia nowej zabudowy zgodnie z przepisami odrębnymi, przy czym zaleca się aby nowe obszary przeznaczone pod zabudowę były wyznaczane w taki sposób, aby była ona zlokalizowana co najmniej 40 m od granicy lasów oraz terenów wyznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zalesienie, o powierzchni całkowitej powyżej 5 ha,
 - b) niedopuszczania do wprowadzania poza strefami zwartej zabudowy nowej zabudowy wielorodzinnej, z wyjątkiem adaptacji i dostosowania pod względem wymogów formalno-prawnych istniejącej zabudowy na potrzeby mieszkaniowe oraz realizacji zabudowy uzupełniającej zlokalizowanej na obszarach historycznie ukształtowanej zabudowy lub stanowiącej jej logiczną kontynuację urbanistyczną,

- c) maksymalna wysokość nowej zabudowy określona jako kontynuacja wysokości zabudowy historycznej opartą o analizę parametrów urbanistycznych sporządzoną w trakcie opracowywania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla danego obszaru funkcyjnego lub miejscowości – z zastrzeżeniem, że nowo projektowana zabudowa nie może być wyższa od zabudowy sąsiadującej,
- d) niedopuszczania lokalizacji instalacji do produkcji rolnej i innej o wysokości wyższej niż 1,5 krotność wysokości najwyższego budynku w gospodarstwie,
- e) stosowania na obszarach wiejskich cech zabudowy regionalnej, a w szczególności elewacja z czerwonej cegły licowej lub tynkowana w stonowanych kolorach, dachy o nachyleniu połąci 35°-45°, kryte dachówką lub materiałem dachówkopodobnym w kolorze czerwonym, brązowym lub szarym,
- f) kształtowania nowych zespołów zabudowy:
 - i) ujednolicania formy i kolorystyki zabudowy w ramach poszczególnych zespołów zabudowy,
 - ii) izolowania zielenią zespołów zabudowy,
 - iii) ograniczenie ekspozycji nowej zabudowy od strony ciągów i punktów widokowych w obrębie Parku;
- g) na terenach przeznaczonych pod zainwestowanie maksymalne zachowanie istniejących lasów i zadrzewień – pod warunkiem braku sprzeczności z przepisami odrębnymi.

3. Ustala się następujące zasady do uwzględnienia w nowych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w granicach gmin: Blachownia, Boronów, Ciasna, Herby, Kochanowice, Konopiska, Koszęcin, Panki, Przystajń, Starcza, Woźniki i Wręczyca Wielka, wprowadzające zasady dotyczące eliminacji zagrożeń wewnętrznych, obowiązujące na terenie wybranych stref realizacji działań ochronnych Parku:

- 1) dla stref BS_1 niedopuszczania do zmiany trwałych użytków zielonych na grunty orne;
- 2) dla stref BK_1 niedopuszczania do zalesień lądowych ekosystemów nieleśnych;
- 3) dla stref BS_2 i BK_2 niedopuszczania do lokalizacji obiektów budowlanych innych niż związanych z gospodarką leśną, ochroną przyrody lub edukacją ekologiczną prowadzoną przez Służbę Parku, Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska, samorządy lub Lasy Państwowe;
- 4) dla stref BS_4:
 - a) dla istniejących jednostek osadniczych:
 - i) zachowania zasadniczych elementów historycznego rozplanowania, w tym pierwotnych podziałów parcelacyjnych, istniejącej sieci dróg, placów, linii zabudowy, kompozycji wnętrz urbanistycznych i kompozycji zieleni, przy założeniu harmonijnego współistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej,
 - ii) utrzymania tradycyjnej zabudowy, przy jednoczesnym dopuszczeniu jej modernizacji i adaptacji do nowych funkcji,
 - b) dopuszczenia do realizacji nowej oraz modernizację istniejącej zabudowy w sposób nawiązujący do lokalnej tradycji budowlanej, zgodnie z ustalonym historycznie ukształtowaniem przestrzenno-architektonicznym miejscowości, przy czym zabudowa ta musi uwzględniać uwarunkowania wynikające z przepisów odrębnych;
- 5) dla stref BK_5.2 uwzględnienia standardów architektoniczno-urbanistycznych, o których mowa w § 11 ust. 2;
- 6) dla stref BK_5.3 zachowania, przy kwalifikowaniu gruntów rolnych i leśnych do zmiany użytkowania oraz przy planowaniu zainwestowania pozostałych terenów, drożności korytarzy ekologicznych zasilających lokalny system przyrodniczy;
- 7) dla stref C_2:

- a) wyznaczenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego jako projektowane obszary ochronione lub obszary o najwyższych wartościach przyrodniczo-krajobrazowych, zasługujące na zachowanie,
 - b) niedopuszczania do lokalizacji budowli i budynków poza strefami wyznaczonymi w obowiązujących w dniu wejścia w życie uchwały miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
 - c) niedopuszczania do lokalizacji na terenach niezabudowanych i nie przeznaczonych do zabudowy infrastruktury innej niż związanej z ochroną przyrody, gospodarką leśną i łowiecką lub edukacją ekologiczną, prowadzoną przez Służbę Parku, Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska lub Lasy Państwowe;
- 8) w przypadku powołania parków kulturowych, wyznaczenie stref C_3 w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- 9) w przypadku ustalenia stref C_3 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, dla tych stref:
- a) niedopuszczania do lokalizacji budowli i budynków poza strefami wyznaczonymi w obowiązujących w dniu wejścia w życie uchwały miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin,
 - b) obowiązkowego dostosowywania nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie rozplanowania, skali i bryły przy założeniu harmonijnego współistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej oraz nawiązywania formami współczesnymi do lokalnej tradycji architektonicznej,
 - c) ograniczenia wysokości nowo sytuowanych lub modernizowanych budowli i budynków do wysokości obiektów sąsiadujących,
 - d) przyznania pierwszeństwa wszelkim działaniom odtworzeniowym i rewaloryzacyjnym, zarówno w przypadku przyrodniczych elementów krajobrazu, jak i w stosunku do historycznej struktury technicznej, instalacji wodnych, sieci komunikacyjnych oraz obiektów zabytkowych wpisanych do wykazu zabytków architektury i budownictwa,
 - e) preferowania inwestycji, które stanowią rozszerzenie lub uzupełnienie już istniejących form zainwestowania terenu, przy założeniu maksymalnego zachowania i utrwalenia istniejących już relacji oraz pod warunkiem, iż nie kolidują one z historycznym charakterem obiektu; formy inwestowania należy w maksymalnym stopniu ukierunkować na ich harmonijne wpisanie w otaczający krajobraz,
 - f) stopniowej likwidacji lub modyfikacji obiektów i elementów dysharmonijnych w stosunku do zabytkowego charakteru zabudowy i tradycyjnego zagospodarowania przestrzennego,
 - g) niedopuszczania do wprowadzania zalesień;

4. Ustala się następujące zasady do uwzględniania w nowych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w zakresie realizacji infrastruktury komunalnej i komunikacyjnej, dotyczące eliminacji zagrożeń wewnętrznych, obowiązujące na terenie całego Parku w granicach gmin: Blachownia, Boronów, Ciasna, Herby, Kochanowice, Konopiska, Koszęcin, Panki, Przystajń, Starcza, Woźniki i Wręczyca Wielka:

- 1) prowadzenia liniowych elementów infrastruktury technicznej w „korytarzach” infrastrukturalnych, w szczególności wykorzystujących pasy rozgraniczające dróg, o ile taki przebieg nie jest sprzeczny z przepisami odrębnymi;
- 2) wyposażania istniejących linii i słupów energetycznych linii wysokiego i średniego napięcia zlokalizowanych poza terenami zabudowy w odpowiednie oznakowania zabezpieczające przelatujące ptaki przed kolizjami oraz zabezpieczenia przed wykorzystywaniem ich przez ptaki jako miejsca odpoczynku;
- 3) stosowania linii doziemnych dla projektowanych, modernizowanych i przebudowywanych sieci elektroenergetycznych;

- 4) stosowania w ogrzewaniu budynków nowoczesnych, energo- i materiałośzczędnych systemów grzewczych z wykorzystaniem niskoemisyjnych paliw oraz odnawialnych źródeł energii;
- 5) zmniejszania energochłonności budynków służących realizacji celów publicznych poprzez ich termomodernizację;
- 6) gromadzenia, odprowadzenia i unieszkodliwiania odpadów stałych zgodnie z obowiązującymi przepisami, w sposób określony w planach gospodarki odpadami;
- 7) objęcia wszystkich mieszkańców zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych, rozwój systemów selektywnej zbiórki odpadów, w tym odpadów ulegających biodegradacji, opakowaniowych, wielkogabarytowych, budowlanych i niebezpiecznych;
- 8) niedopuszczania do lokalizacji nowych składowisk odpadów;
- 9) niedopuszczania do utylizacji odpadów przemysłowych i zawierających substancje toksyczne, odpadów chemicznych i wybuchowych, za wyjątkiem terenów istniejących składowisk odpadów;
- 10) niedopuszczania do lokalizacji turbin i farm wiatrowych;
- 11) dopuszczenie lokalizacji farm fotowoltaicznych, z zastrzeżeniem że ich lokalizacja nie powinna naruszać walorów krajobrazowych Parku, w tym w szczególności w obrębie stref C_1 i C_3.

§ 15. Ustala się następujące zasady do uwzględniania w nowych studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w nowych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych Parku, obowiązujące w granicach otuliny Parku w obrębie gmin: Blachownia, Boronów, Ciasna, Herby, Kochanowice, Konopiska, Koszęcin, Przystajń, Woźniki i Wręczyca Wielka:

- 1) w terenach wskazanych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin jako tereny produkcji rolnej, preferowanie lokalizowania wyłącznie zabudowy związanej z gospodarką rolną, o ile lokalizacja nie jest sprzeczna z przepisami odrębnymi;
- 2) uwzględnienie przy planowaniu nowej zabudowy potrzeby zachowania łączności Parku z innymi terenami cennymi przyrodniczo poprzez sieć lokalnych i ponadlokalnych korytarzy ekologicznych;
- 3) przy realizacji nowego zainwestowania nierozpraszania obiektów; w pierwszej kolejności uzupełniania istniejącego zagospodarowania oraz lokalizowania zabudowy wzdłuż istniejących dróg;
- 4) wzmożenia nadzoru i kontroli w zakresie zachowania lub przywracania ładu przestrzennego w krajobrazie oraz stałego nadzoru nad przestrzeganiem przepisów prawnych dotyczących budownictwa i gospodarki przestrzennej;
- 5) realizacji budynków w formie architektonicznej nawiązującej do tradycji architektonicznej regionu w oparciu o analizę urbanistyczno-architektoniczną sporządzaną w trakcie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

§ 16. Ustala się następujące zasady do uwzględniania w nowym planie zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych Parku:

- 1) uwzględnienia propozycji objęcia najcenniejszych obszarów przyrodniczych dodatkową formą ochrony, zgodnie z propozycją, o której mowa w § 5 pkt 1;
- 2) uznanie Parku jako obszaru wyłączonego z lokalizacji nowych napowietrznych linii energetycznych wysokich i najwyższych napięć poza istniejącym przebiegiem oraz turbin i farm wiatrowych;
- 3) uwzględnienie korytarzy ekologicznych łączących obszar Parku z innymi terenami cennymi przyrodniczo.

Rozdział 7

Wykaz obiektów o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym

§ 17. W Parku wskazuje się następujące obiekty o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym:

L.p.	Gmina	Miejscowość	Adres	Obiekt	Stan ochrony [nr – nr w rejestrze Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków; ewid. – gminna ewidencja zabytków; brak – obiekt zasługujący na ochronę]
1	2	3	4	5	6
1.	Blachownia	Trzepizury	Droga wojewódzka	Krzyż żeliwny z 1945 r.	ewid.
2.	Boronów	Boronów	ul. Wolności 1-3	Zespół kościoła par. p.w. MB Różańcowej: a) kościół, drewn. 1611, remont. 1890, b) kapliczka p.w. św. Jana Nepomucena, drewn. 2 poł. XIX; c) brama w ogrodzeniu, drewn. 1 ćw. XVII; krzyż kamienny przy bramie; d) organistówka, ob. dom mieszkalny, mur. 1 poł. XIX; e) altana w ogrodzie plebańskim, drewn. XIX, elementy wcześniejsze z d. bramy kościelnej (belka 1621)	kościół: 68/78, 378/60; reszta: ewid.
3.	Boronów	Boronów	ul. Powstańców Śl.	Kaplica p.w. św. Barbary, drewn. 1740, przeniesiona z Zumpów, odbud. poł. XIX	ewid.
4.	Boronów	Boronów	ul. 3 Maja 105	Kaplica p.w. Serca Jezusowego, mur. pocz. XX	ewid.
5.	Boronów	Boronów	ul. Szkolna 5-7	Zespół szkoły: 2 bud. dydakt.-miesz., obiekty gosp., mur. ok. 1900	ewid.
6.	Boronów	Boronów	ul. Dworcowa	Zespół stacji kolejowej: bud. kasowy, magazyn, rampa	ewid.
7.	Boronów	Boronów	ul. 3 Maja 57	Dom, mur. ok. 1930	ewid.
8.	Boronów	Boronów	ul. Boczna 5	D. komora celna, mur. ok. 1900	ewid.
9.	Boronów	Boronów	ul. Wojska Polskiego	Zajazd, ob. sklep, mur. 1 poł. XIX	ewid.
10.	Boronów	Boronów	ul. Wojska Polskiego 3	Pozostałości zespołu folwarcznego: a. obora, mur. 2 poł. XIX, b. czworak, mur. poł. XIX (przebud. ob. sklep), c. stodoła (przebud.), d. stodoła	ewid.

				(przebud.)	
11.	Boronów	Boronów	ul. Powstańców Śl. 1	Dom, mur. poł. XIX	ewid.
12.	Boronów	Boronów	ul. Wolności 23	Dom, mur. pocz. XX, ob. bibliot. paraf. po remoncie	ewid.
13.	Boronów	Boronów	ul. Wolności 2	Dom, mur. 1920	ewid.
14.	Boronów	Boronów	ul. Wolności	Cmentarz rzym.-kat., 1720 r. 1 ha, przykościelny, groby o znaczeniu historycznym, wojenne, czynny	68/78 z kościołem
15.	Boronów	Dębowa Góra		Kapliczka	ewid.
16.	Boronów	Dębowa Góra		Kapliczka	ewid.
17.	Boronów	Dębowa Góra		Dom, mur. k. XIX w.	brak
18.	Boronów	Grojec		Budynek folwarczny (czworak?) mur. ok. poł. XIX	ewid.
19.	Boronów	Grojec		Budynki szkoły, mur. ok. 1900	ewid.
20.	Boronów	Hucisko		Kaplica p.w. Jana Nepomucena, mur. 1925	ewid.
21.	Boronów	Hucisko	przysiółek Sitki	Kapliczka, mur. ok. 1920	ewid.
22.	Boronów	Zumpy	ul. Lipowa 4/4a	Leśnictwo (ob. bud. mieszk.), mur. ok. poł. XIX	ewid.
23.	Boronów	Zumpy	ul. Kolonijna 3,13,23	Domy ok. poł. XIX w.	ewid.
24.	Ciasna	Brzegi		Wielki piec hutniczy, mur. XIX w.	ewid.
25.	Ciasna	Ciasna	przy linii kolejowej	Wieża ciśnień	ewid.
26.	Ciasna	Molna	ul. Łąkowa	Cmentarz ewangelicki (pozostałości), XVIII w. 0,15 ha, d. przykościelny	ewid.
27.	Ciasna	Niwki	nad Liswartą	Młyn wodny (czynny) z d. tartakiem, drewn.	ewid.
28.	Ciasna	Zborowskie		Kościół par. p.w. św. Krzyża, mur. 1921-1925	ewid.
29.	Ciasna	Zborowskie		Szkoła, mur. 1921	ewid.
30.	Ciasna	Zborowskie	ul. Główna 28	Karczma, ob. dom mieszkalny, mur. 1927	ewid.
31.	Ciasna	Zborowskie	ul. Górna 1	Pozostałości zespołu dworskiego: a. czworak, mur. poł. XIX, b. chlew, mur. poł. XIX, stodoła, mur. poł. XIX	ewid.
32.	Ciasna	Zborowskie	ul. Fabryczna 17	D. fabryka fajek, drewn., poł. XVIII w	454/89
33.	Ciasna	Zborowskie	ul. Polna	Cmentarz rzym.-kat., 1926 r. 0,36 ha, czynny	ewid.

34.	Herby	Braszcok		Posterunek graniczny, mur. w remoncie	ewid.
35.	Herby	Braszcok		Szkoła, mur.	ewid.
36.	Herby	Chwostek		Budynek folwarczny	ewid.
37.	Herby	Chwostek	ul. Morcinka 73	Dom	ewid.
38.	Herby	Hadra	ul. Szkolna	Kaplica p.w. św. Anny, mur.-drewn., pocz. XX	ewid.
39.	Herby	Hadra	ul. Szkolna	Szkoła, mur. 1918	ewid.
40.	Herby	Hadra		Pozostałości zespołu folwarczn.: a. rządcówka, mur. 1 poł. XIX; b. czworak, mur. poł XIX; c. obora, mur. 1844; d. spichlerz, mur, 1 poł. XIX	548/57, 388/60, rządcówka: 77/78
41.	Herby	Herby	ul. Lubliniecka 31	Budynek pruskiej komory celnej	ewid.
42.	Herby	Herby	ul. Lubliniecka 33	Budynek zarządu kolei wschodniopruskiej	ewid.
43.	Herby	Herby	ul. Lubliniecka 36/38	Budynek rosyjskiej komory celnej	ewid.
44.	Herby	Herby		Budynek dworca kolei herbskiej	ewid.
45.	Herby	Herby	ul. Wieczorka 7	Budynek dworca kolei wschodniopruskiej	ewid.
46.	Herby	Herby		Budynek zakładu wychowawczego	ewid.
47.	Herby	Herby	przy stacji kolejowej Herby Nowe	Wieża ciśnień d. dworca kolei wschodniopruskiej, mur. 1926	ewid.
48.	Herby	Herby	Herby Nowe	Zespół obiektów dworcowych, mur.	ewid.
49.	Herby	Herby	ul. Leśna 2, 4, 6, 8, 10	Budynki mieszkalne, mur.	ewid.
50.	Herby	Herby	ul. Lubliniecka 62, 64, 68/70, 72	Budynki mieszkalne, mur.	ewid.
51.	Herby	Herby		D. park „dworcowy”	ewid.
52.	Herby	Kalina	ul. Lompy	Kaplica p.w. Narodzenia MB, mur. 1931	ewid.
53.	Herby	Kalina	ul. Lompy 6	D. szkoła, ob. Zarząd PKLnGL	ewid.
54.	Herby	Kalina	ul. Lompy 19	Dom, mur. 1914	ewid.
55.	Herby	Lisów	ul. Stawowa	Kaplica p.w. św. Jana Nepomucena, mur. XIX/XX	ewid.
56.	Herby	Lisów	główny plac	Zespół pałacowy: pałac, mur. pocz. XIX, przebud. XX	ewid.

57.	Herby	Lisów	ul. Stawowa/Krótką	D. rzeźnia, ob. dom, mur. 1923,	ewid.
58.	Herby	Lisów		Budynek dworca kolejowego	ewid.
59.	Herby	Lisów	ul. Częstochowska 18	Budynek mieszkalny	ewid.
60.	Herby	Lisów		Miejsce po cmentarzu i kościele rz.-kat., krzyż żeliwny	ewid.
61.	Herby	Łębki	nr 11	D. leśniczówka, drewn.	ewid.
62.	Herby	Łębki	nr 1	Budynek mieszkalno-gosp. drewn.	ewid.
63.	Herby	Łębki	nr 6, 15, 19, 20	Domy drewn.	ewid.
64.	Herby	Mochała		Zespół pofabryczny: budynek admin.-mieszk. garbarni, zieleń towarzysząca	ewid.
65.	Herby	Olszyna	ul. Klonowa 14	Kościół par. p.w. Wniebowzięcia NMP, mur. 1888	ewid.
66.	Herby	Olszyna	ul. Klonowa 5	Komora celna, ob. plebania, mur. pocz. XX	ewid.
67.	Herby	Olszyna	ul. Klonowa 10	D. szkoła, ob. bud. mieszk. mur.	ewid.
68.	Herby	Olszyna		Głaz na miejscu d. kaplicy grobowej	ewid.
69.	Herby	Olszyna		Cmentarz rzym.-kat.	ewid.
70.	Herby	Pietrzaki	Droga nr 46	Krzyż żeliwny z 1946 r.	ewid.
71.	Herby	Turza		Budynek mieszkalny, drewn.	ewid.
72.	Herby	Turza		Krzyż przydrożny	ewid.
73.	Kochanowice	Droniowice	Skrzyżowanie ul. Szkolnej i Lipowej	Kaplica, mur. 4 ćw. XIX	ewid.
74.	Kochanowice	Harbułtówce		Krzyż przydrożny z sygnaturką	ewid.
75.	Kochanowice	Kochanowice	ul. Wiejska	Zespół kościoła par. św. Wawrzyńca: a. kościół, mur. 1823, b. plebania, mur. 1830, przebud. XX, c. kaplica cment., mur. 1830, d. kostnica, mur. 1830	kościół z cmentarzem: 78/57, 389/60, 78/78, reszta: ewid.
76.	Kochanowice	Kochanowice	przy drodze Częstochowa-Lubliniec	Kaplica p.w. św. Floriana, mur. poł. XIX	ewid.
77.	Kochanowice	Kochanowice	przy drodze Częstochowa - Lubliniec	Kaplica p.w. św. Jana Nepomucena, mur. poł. XIX	ewid.
78.	Kochanowice	Kochanowice	Skrzyżowanie ul. Wiejskiej i Słonecznej	Kaplica p.w. św. Józefa, mur. 1930	ewid.

79.	Kochanowice	Kochanowice	ul. Szkolna 1	Zespół pałacowy: a. pałac, mur. poł. XIX, 1932; b. czworak, mur. k. XIX, przebud.; c. spichlerz, mur. poł. XIX	pałac i spichlerz: 79/57, 390/60, 79/78, reszta: ewid.
80.	Kochanowice	Kochanowice	ul. Dworcowa	Budynek stacji kolejowej	ewid.
81.	Kochanowice	Kochanowice	przysiółek Bizja	Zabudowania pofolwarczne	ewid.
82.	Kochanowice	Kochanowice		Park pałacowy, pocz. XX,	WKZ 79/57
83.	Kochanowice	Kochanowice	ul. Wiejska, w centrum wsi przy kościele	Cmentarz rzym.-kat., 1843 r. 1,2 ha, groby o znaczeniu historycznym, czynny	ewid.
84.	Kochanowice	Lubockie		Kapliczka mur.	ewid.
85.	Kochanowice	Lubockie		Leśniczówka, mur. ok. 1900	ewid.
86.	Kochanowice	Pawełki		Kaplica, drewn., 1928, przeniesiona znad stawu Brzoza	ewid.
87.	Kochanowice	Pawełki		Krzyż kamienny	ewid.
88.	Kochanowice	Szklarnia		Leśniczówka	ewid.
89.	Konopiska	Aleksandria II (przys. Żabia)		Park folwarczny, k. XIX w.	ewid.
90.	Koszęcin	Cieszowa		Park folwarczny	ewid.
91.	Koszęcin	Cieszowa		Kościół fil. p.w. św. Marcina, drewn., 1751, wraz z ogrodzeniem 1779	382/60, 72/78
92.	Koszęcin	Cieszowa		Spichlerz dworski, drewn., XVIII w (przebudowany i przeniesiony), ob. dom mieszkalny	ewid.
93.	Koszęcin	Cieszowa		Czworak i rządcówka w zespole dworskim mur. XIX w. opuszczony	383
94.	Koszęcin	Cieszowa		Kapliczka św. Jana Nepomucena przy kościele	brak
95.	Koszęcin	Cieszowa		Szkoła, mur. poł. XIX w., ob. Klub Rolnika	brak
96.	Koszęcin	Cieszowa	wśród pól	Cmentarz żydowski, XVIII w. 0,6 ha	ewid.
97.	Koszęcin	Cieszowa	we wschodniej części wsi	Cmentarz rzym.-kat., XVII w. 0,4 ha, przykościelny	ewid.
98.	Przystajń	Kamińsko	nr 16	Dom, drewn., pocz. XX w	brak
99.	Woźniki	Mzyki	ul. Słoneczna 42	Kapliczka, mur., XX w.	ewid.

Rozdział 8

Zakres Planu zadań ochronnych dla obszaru o znaczeniu dla Wspólnoty Łęgi w Lasach nad Liswartą PLH240027

§ 18.1. Granice obszaru o znaczeniu dla Wspólnoty Łęgi w Lasach nad Liswartą PLH240027, położonego w granicach Parku, zwanego dalej „Obszarem Natura 2000 PLH240027”, przedstawiono na mapie działań ochronnych, stanowiącej załącznik nr 3 do uchwały.

2. Opis granic Obszaru Natura 2000 PLH240027 wg współrzędnych płaskich prostokątnych w układzie 1992 punktów jej załamania :

Nr kolejny	Współrzędne X	Współrzędne Y
1	2	3
Enklawa 1		
1	485707.608400141	323163.744523412
2	485718.114200142	323058.920323409
3	485721.24230014	323040.69882341
4	485723.685700142	323026.04022341
5	485726.128800141	322989.393923409
6	485730.807800141	322955.13172341
7	485753.208300141	322796.834823409
8	485777.483500141	322647.507323411
9	485783.237600141	322594.853523409
10	485728.80670014	322596.63272341
11	485694.234300141	322628.33552341
12	485643.368800141	322663.546023411
13	485600.874100142	322670.874323409
14	485589.796300141	322668.127423411
15	485576.184000143	322681.258323409
16	485567.633200143	322681.869423409
17	485557.555100144	322685.839223411
18	485541.675200144	322683.39622341
19	485520.298200142	322695.306223409
20	485520.908800144	322707.521823409
21	485515.106600142	322717.905023409
22	485504.417900143	322727.06652341
23	485495.256400144	322728.59332341
24	485421.963400143	322746.306023411
25	485415.855600144	322770.126123412
26	485405.472400145	322794.251723409
27	485394.173100145	322797.610923409
28	485382.568600143	322801.886323409
29	485370.072000145	322819.924523409
30	485353.862000145	322820.51482341
31	485345.616700144	322817.46112341

32	485341.952000143	322810.742623409
33	485342.562600145	322801.275623411
34	485334.622900144	322785.395323409
35	485294.006300144	322781.425423411
36	485274.461700146	322773.48532341
37	485253.084600146	322772.87462341
38	485240.563500147	322768.904323411
39	485217.048600146	322742.335723411
40	485206.169500146	322734.047223411
41	485199.348400145	322734.75972341
42	485160.597000146	322738.808623411
43	485118.714200146	322756.383723411
44	485090.924300148	322766.76682341
45	485055.499300148	322789.060123409
46	484992.931200148	322857.866523411
47	484944.78770015	322866.71332341
48	484891.288400149	322861.759023409
49	484846.92020015	322850.442623411
50	484818.044000149	322834.47212341
51	484778.751000151	322816.42932341
52	484748.42660015	322812.071223411
53	484698.196700151	322824.790223412
54	484670.100800151	322832.119723411
55	484646.451200152	322837.37572341
56	484662.466200152	322869.682123411
57	484679.716600151	322898.797723409
58	484685.981100152	322912.436223412
59	484665.520300151	322924.957323411
60	484594.653300152	322906.780723412
61	484588.257400152	322906.634023409
62	484570.544700153	322913.963523412
63	484554.970000152	322919.765723411
64	484527.180000153	322943.585823411
65	484552.832500152	322963.74152341
66	484599.861900151	322971.376123412

67	484647.657900151	322983.563823409
68	484659.409200151	322987.949023411
69	484671.26430015	323118.655123409
70	484726.519100152	323111.935023411
71	484784.760300151	323212.737323411
72	484849.721500149	323220.204023411
73	485036.618900147	323243.626623411
74	485242.462000147	323269.583423412
75	485270.104400144	323275.458823412
76	485302.958300144	323085.054623412
77	485420.187600143	323125.37522341
78	485476.935500143	323149.269223412
79	485523.976700142	323176.896223411
80	485564.297300143	323205.270623412
81	485583.711400142	323215.724023411
82	485621.045200142	323301.592623412
83	485690.486800142	323310.552923411
84	485696.506000141	323234.314323411
85	485703.449400142	323214.792523413
86	485707.608400141	323163.744523412
Enklawa 2		
87	485970.46920014	324489.409123414
88	485989.000400138	324335.266623415
89	485992.917100138	324280.613823416
90	486012.586400139	324100.372023415
91	485612.727200143	324054.191023413
92	485369.432700144	324021.526623414
93	485330.010000144	324015.894823415
94	485289.591700144	324011.120123413
95	485201.931500147	324000.045623414
96	484847.446900149	323958.300123415
97	484767.14610015	323948.847223414
98	484762.280000151	323928.082023415
99	484759.22130015	323906.083123415
100	484671.421500151	323878.337323414

101	484660.127900151	323863.754323415
102	484655.726100152	323858.057223414
103	484623.593500152	323862.654823414
104	484598.722900152	323848.502123415
105	484523.733100153	323746.92323412
106	484500.387700153	323730.271823414
107	484485.467300154	323696.218723413
108	484459.508900153	323680.076923413
109	484410.848600154	323742.775523415
110	484351.232400155	323820.986123416
111	484344.911300155	323831.262923414
112	484269.256800155	323929.164523414
113	484285.221500154	323957.540223414
114	484290.527800155	323961.784023414
115	484301.074800156	323965.080023415
116	484316.895700156	323971.342423413
117	484338.319700155	323976.945623415
118	484362.745000155	323988.861823414
119	484410.615400155	324007.447123414
120	484404.138500155	324044.053923414
121	484387.243100153	324158.942823415
122	484633.916800151	324200.618523415
123	485155.423300146	324312.128323415
124	485168.939600147	324220.892723415
125	485184.703100146	324155.277623415
126	485277.119200146	324202.903623414
127	485310.389600145	324203.303123414
128	485334.723900145	324236.366523417
129	485363.312000145	324264.012623415
130	485373.740100145	324283.932723416
131	485390.671700144	324309.669923415
132	485412.879700144	324323.422723415
133	485405.477000144	324368.919923417
134	485439.159400144	324387.610323415
135	485451.153400143	324392.538023418
136	485465.604200143	324414.407223416
137	485499.204200142	324391.188623417
138	485513.572300143	324381.263523417
139	485520.620300143	324358.695123417
140	485551.120600143	324358.335123418
141	485584.292100142	324374.457423417
142	485669.769500142	324398.256223416

143	485856.562100139	324479.704323417
144	485912.741000139	324470.538723415
145	485970.46920014	324489.409123414
Enklawa 3		
146	473016.895900266	326423.736123422
147	473002.246000268	326341.817123422
148	472990.287000266	326278.733123422
149	472991.781800268	326231.494923422
150	472999.854100267	326189.937223421
151	473022.277500266	326139.11122342
152	473048.886000267	326107.718923422
153	473087.155200265	326082.903723421
154	473128.413600265	326053.30512342
155	473153.527700266	326031.181023422
156	473172.960900264	325993.808923421
157	473174.456200266	325987.530323422
158	473298.825000264	325986.399623419
159	473293.725300264	325923.748023421
160	473294.939500263	325876.63792342
161	473305.802800262	325867.08902342
162	473392.802500264	325831.227523419
163	473420.0	325798.93022342
164	473416.843300262	325737.492823418
165	473446.011600262	325612.163723418
166	473602.250800261	325657.299323421
167	473609.76490026	325625.171623419
168	473627.400700261	325547.45192342
169	473670.542200259	325406.262523419
170	473727.18790026	325197.910323418
171	473781.97510026	324971.311623417
172	473600.601000261	324963.050623418
173	473483.588700261	324956.512523415
174	473471.637900263	324955.764723416
175	473384.727200263	324930.039523417
176	473237.789100263	324880.099823416
177	473093.731800266	324831.600423417
178	473020.482500267	324925.826123416
179	472937.598200267	325026.070923418
180	472873.144978598	325100.919034463
181	472808.376956684	325177.355584047
182	472781.583500269	325214.423323418
183	472756.810700269	325254.375623418

184	472652.801700269	325430.77422342
185	472650.722838112	325451.147606874
186	472648.499829038	325472.93366717
187	472654.933274515	325516.152465953
188	472660.645400269	325546.47132342
189	472590.599200272	325569.909723422
190	472573.382600272	325574.90512342
191	472588.990434968	325616.300110335
192	472618.409334848	325681.772954667
193	472627.30930027	325700.407123419
194	472624.846700271	325743.20532342
195	472625.348000269	325788.65052342
196	472543.6817557	325777.682787073
197	472482.753402549	325784.91180502
198	472441.779500272	325792.19852342
199	472430.364590479	325791.413995021
200	472313.889600275	325807.877823419
201	472315.071700274	325813.75412342
202	472335.943600274	325917.513523423
203	472402.321600273	326247.493023423
204	472435.442100272	326412.141623422
205	472444.774924882	326459.231366117
206	472445.102100272	326460.164223421
207	472703.078100269	326403.56292342
208	472826.746900267	326375.302023421
209	472840.799000267	326454.530723422
210	472847.974300269	326497.882123422
211	472874.832700268	326594.705023423
212	472904.458700269	326745.263323421
213	472908.101000269	326777.560623422
214	472913.686300269	326786.788223423
215	472943.798300267	326791.159223423
216	473018.689600267	326778.919523423
217	473011.813200266	326757.692123422
218	473040.813700266	326648.267123423
219	473059.350300267	326589.668023422
220	473057.855400265	326560.966123422
221	473034.535400267	326499.975123423
222	473016.895900266	326423.736123422

§ 19. Zidentyfikowane istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony Obszaru Natura 2000 PLH240027:

L.p.	Przedmiot ochrony ²	Stan zagrożenia	Opis zagrożenia
1	2	3	4
1.	*91E0	I01 ³ Obce gatunki inwazyjne	Zagrożenie zdefiniowane jako potencjalne. W przypadku łągów do najczęściej występujących gatunków obcych należą, m.in.: niecierpek gruczołowaty, niecierpek drobnokwiatowy, kolczurka klapowana, rdestowiec sachaliński oraz czeremcha amerykańska
2.		J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód, ogólnie	J02.05 Zagrożenie zdefiniowane jako potencjalne. Wszelkie zmiany w systemie hydrologicznym powodujące obniżanie się poziomu wód gruntowych, brak zalewów oraz zmianę przepływów mogą bezpośrednio lub pośrednio wpływać negatywnie na stan ochrony siedliska przyrodniczego
3.		K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	W przypadku siedliska 91E0 dalsze odwadnianie terenu wywołać może proces grądowienia. W chwili obecnej jest to zagrożenie potencjalne, jednak o dużym stopniu ryzyka jego wystąpienia
4.		K04.05 Szkody wyrządzone przez roślinożerców (w tym przez zwierzynę łowną)	Zagrożenie to zdefiniowano jako potencjalne. Położenie obszaru Natura 2000 sprzyja koncentracji zwierzyny płowej. Przegęszczenie zwierząt może doprowadzać do zgryzania młodych drzew, hamując lub eliminując proces naturalnego odnowienia

§ 20. Proponowane cele działań ochronnych Obszaru Natura 2000 PLH240027:

Lp.	Przedmiot ochrony	Cel do osiągnięcia w okresie obowiązywania planu ochrony Parku
1	2	3
1.	*91E0	Zachowanie siedliska w obszarze oraz utrzymanie jego stanu zachowania w stanie co najmniej nie pogorszonym (U1 - stan niezadowolający). Ponadto, celem działań ochronnych jest poprawa parametru struktury i funkcji siedliska w zakresie zwiększenia zasobów martwego drewna do ok. 5-10% zasobności drzewostanu, w tym wielkowymiarowego w ilości co najmniej 5 sztuk/ha, poprawy dynamiki zalewów i uwodnienia podłoża, utrzymanie stanu co najmniej nie pogorszonego (U1) gatunku kluczowego jakim jest cis

§ 21. Propozycje działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów mogących odpowiadać za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania:

1) w zakresie ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin zwierząt i ich siedlisk zaleca się:

² Przedmioty ochrony opisano kodami zgodnie z zapisami § 1 ust. 2 pkt 3

³ Kody i opis zagrożeń podano wg listy referencyjnej zagrożeń, presji i działań Dyrekcja Generalna ds. Środowiska, Europejska Agencja Środowiska (EEA), aktualizacja: 12.04.2011 r.

Lp.	Rodzaj działania ochronnego	Sposób wykonania i zakres	Obszar wdrażania działań ochronnych	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie / podmiot współpracujący
1	2	3	4	5
1	Sporządzenie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wynikającego z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody	Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. 2010, Nr 34, poz. 186)	Cały obszar Natura 2000	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach

2) w zakresie monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, w ramach których zaleca się:

Lp.	Rodzaj monitoringu	Sposób wykonania i zakres	Obszar monitoringu	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie / podmiot współpracujący
1	2	3	4	5
1	Monitoring stanu siedliska przyrodniczego *91E0	W oparciu o metodykę PMS GIOŚ minimum raz na 5 lat	Wszystkie płyty siedliska w obszarze Natura 2000	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach

3) w zakresie uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony, w ramach których zaleca się:

Lp.	Rodzaj działań uzupełniających stan wiedzy	Sposób wykonania i zakres	Obszar wdrażania działań	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie / podmiot współpracujący
1	2	3	4	5
1	Analiza stosunków wodnych i koncepcja spowolnienia odpływu wód z terenu obszaru Natura 2000	Działanie obejmuje wykonanie badań i ekspertyzy hydrologicznej określającej sposób zasilania w wodę wszystkich płatów siedlisk, potrzeb i miejsc lokalizacji izolacji, zastawek, rzędnych piętrzenia i innych niezbędnych dla utrzymania odpowiedniego uwodnienia siedlisk działań oraz dalszego monitoringu hydrologicznego	obszar Natura 2000 oraz zlewnia do której należy	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach

§ 22. Nie wskazuje się potrzeby zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w obrębie tych gmin oraz w planie zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego niezbędnych dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono Obszar Natura 2000 PLH240027.